

ศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น
ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท
ของ
สมชาย ไวยากรณ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2549

ศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น
ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
สมชาย ไวยากรณ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2549

สมชาย ไวยากรณ์. (2549) *ศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท วท.ม. (การจัดการนันทนาการ).*
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี ฟิ่งโพธิ์ทอง, รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณีน นาเวกาญจน์.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก จำนวน 400 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น .89 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมนันทนาการที่วัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง จากกิจกรรมเกมและกีฬา, ศิลปะ, หัตถกรรม, งานอดิเรก, ดนตรีและเพลง, การอ่าน, การเขียน, การพูด, การท่องเที่ยว และกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน

2. วัยรุ่นที่มีเพศ, มีอายุ และอาศัยอยู่ในชุมชน ต่างกัน มีการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

A STUDY ON THE USE OF LEISURE TIME IN RECREATION ACTIVITIES OF TEENAGER
IN BANGRAK COMMUNITY, BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
SOMCHAI WAIYAKORN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University
May 2006

Somchai Waiyakorn. (2006). *A study on the use or leisure time in recreation activities of teenager in Bangrak community, Bangkok* Master Thesis, M.S. (Recreation Management). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof. Kanokvadee PuingPotong, Assoc. Prof. Dr. Arom Nawagarn.

The objectives of this research were to study and compare the use of leisure time in recreation activities of teenager in Bangrak community, Bangkok. The samples of this research were population of 400 teenagers of Bangrak community. The methodology used is "Multistage Random Sampling". The questionnaire is used as a tool in collecting data which has the reliability coefficient of .89. The data were analyzed to percentage, mean, standard deviation, t-test statistics and F-test statistics.

The research findings are as followed :

1. Teenagers' recreation activities of Bangrak community, Bangkok used their leisure time in recreation activities by playing games and sports, arts and crafts, hobbies, dance, reading writing and speaking, tourism and community relative activities.
2. The teenagers from different Sex, Ages and Community have not shown any differences in the use of leisure time in recreation activities.

ศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น
ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท
ของ
สมชาย ไวยากรณ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาบัตร
เรื่อง

ศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น
ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

ของ
สมชาย ไวยากรณ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)
วันที่..... เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

..... ประธานควบคุมปริญญาบัตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง)

..... กรรมการควบคุมปริญญาบัตร
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณี นาวากาญจน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เจียรระนัย)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์)

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณา ความช่วยเหลืออนุเคราะห์อย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกทวี พึ่งโพธิ์ทอง ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แผน เจียรณีย์ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยโรจน์ สายพันธุ์ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม และอาจารย์ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษา ชี้แนะ คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ ด้วยความเอาใจใส่ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และท่านประธานชุมชนเขตบางรัก ที่ได้อนุเคราะห์ข้อมูลและความช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถามในการทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณหลวงปู่มาโนชย์ สุขุมญาโณ (แก้วกรรม) พระครูปลัดบุญรัตน์ เขมธมโม (วรรณกิจ) วัดแก้วแจ่มฟ้า กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ อบรมสั่งสอน และให้การศึกษา ให้ความรู้ และกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณบิดามารดาผู้มีอุปการคุณที่สำคัญยิ่งในชีวิต สำหรับกำลังกาย และกำลังใจที่มอบให้ รวมถึงพี่สาว น้องสาวทุกๆ คน ที่ให้กำลังใจมาโดยตลอด ในการศึกษาเล่าเรียน และในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆ ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา ทุกท่านที่ให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือในทุกๆ อย่าง และในการทำปริญญานิพนธ์ มา ณ โอกาสนี้

สมชาย ไวยากรณ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	3
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมติฐาน.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและทฤษฎีการใช้เวลาว่าง.....	8
ความหมายและความสำคัญของการใช้เวลาว่าง.....	8
ความสำคัญของการใช้เวลาว่าง.....	8
ประเภทของการใช้เวลาว่าง.....	10
แนวคิดทฤษฎีทางด้านนันทนาการ.....	13
ความหมายของนันทนาการ.....	13
ความสำคัญของนันทนาการ.....	14
ประโยชน์ของนันทนาการ.....	15
ประเภทของนันทนาการ.....	16
ความหมายของวัยรุ่น.....	18
ลักษณะของวัยรุ่น.....	19
ความต้องการของวัยรุ่น.....	20
ความหมายของชุมชน.....	22
ความหมายและประเภทของชุมชน.....	22
ประวัติและชุมชนเขตบางรัก.....	24
สถานที่ทางนันทนาการเขตบางรัก.....	25
กิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน.....	27
ชุมชนที่ทำการศึกษา.....	29

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
ต่างประเทศ.....	36
ในประเทศ.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย.....	67
วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	69
อภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก	80
ภาคผนวก ข	86
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	88

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	46
2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ด้านเกมและกีฬา.....	48
3 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ด้านศิลปะหัตถกรรม.....	49
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่าง ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ด้านงานอดิเรก.....	50
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ด้านดนตรีและเพลง.....	51
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ด้านการอ่าน การเขียน การพูด	52
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ด้านการท่องเที่ยว.....	53
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบ กิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน.....	54
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยรวม.....	55
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตาม เพศ.....	56

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ.....	57
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการ ประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามช่วงอายุ.....	58
13 วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของ วัยรุ่นชุมชน เขตบางรัก กรุงเทพมหานครจำแนกตามช่วงอายุ.....	59
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างใน การประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชน เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามชุมชน	60
15 วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของ วัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำแนกตามชุมชน	61
16 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ย การใช้เวลาว่างในการ ประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำแนกตามชุมชน.....	62

บัญชีตารางภาพ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
-----------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย เป็นศูนย์รวมของประชากรที่มีความแตกต่าง ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ชุมชน และอื่นๆ การดำรงชีวิตที่แตกต่าง รูปแบบของครอบครัวที่แตกต่างจากครอบครัวขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยว (สุดา ชั้นไพศาลศิลป์. 2543: 1) เกิดโครงสร้างพื้นฐานทางครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไป การอพยพย้ายถิ่นเพื่อโอกาสทางการศึกษา การมีงานทำ การสร้างความมั่นคงให้กับชีวิต ก่อให้เกิดชุมชน วัฒนธรรม ศีลธรรม จริยธรรม และความประพฤติในระดับปัจเจกบุคคลเปลี่ยนแปลงไปในเชิงลบ เด็กและเยาวชนวัยรุ่นได้รับการเรียนรู้จากสื่อต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยแรงกระตุ้นจากสภาพสังคม เทคโนโลยีสมัยใหม่ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ไม่หยุดนิ่งทางสังคม ชุมชน และอื่นๆ การอพยพเข้ามาอยู่ร่วมกันในเขตพื้นที่เดียวกัน ก่อให้เกิดชุมชนเป็นชุมชนเมือง เคหะชุมชน และชุมชนแออัด การก่อกำเนิดชุมชนมีหลายครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสุขภาพอนามัย ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาชุมชนแออัด และปัญหาวัยรุ่น

วัยรุ่น หรือเยาวชนคนรุ่นใหม่เป็นวัยที่มีคุณค่า เป็นวัยที่เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้า และเป็นกำลังสำคัญที่จะกำหนดทิศทางการอนาคตของสังคม ของประเทศชาติ วัยรุ่นเป็นช่วงหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับทุกๆ คน คนส่วนใหญ่มักเรียกว่า ช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่จะก้าวจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ วัยรุ่นในช่วงนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมอยู่เสมอ (ณภัทร อังคะวรพล. 2546: 1) ดังนั้นการรับรู้ตนเองของวัยรุ่นจะอยู่ในภาวะสับสน แสดงออกถึงความก้าวร้าว รุนแรง มองโลกในแง่ร้าย สร้างปัญหาให้กับตนเองและครอบครัว ด้วยการก่ออาชญากรรม ติดสารเสพติด หนีเรียน การใช้เวลาว่างไปในทางลบที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าวัยรุ่นจะอยู่ในช่วงเรียนหนังสือ เป็นวัยที่มีการพัฒนาในหลายด้าน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และความต้องการ วัยรุ่นได้แสดงออกถึงความต้องการเพื่อต้องการให้คนอื่นยอมรับและสนใจ แต่มักจะขัดแย้งกับความรู้สึกรู้สึกของผู้ปกครองที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัวของวัยรุ่น

วัยรุ่นปัจจุบันมีอิสรภาพในความคิด กล้าที่จะแสดงออกในหลายๆ ด้าน อย่างเห็นได้ชัด การจดจำเลียนแบบเพื่อน คนมีชื่อเสียง เช่น ดารา (สุพิศรา สุภาพ. 254: 40) และจากความเจริญทางด้านวัตถุ การสื่อสารที่ทันสมัย ทำให้การรับรู้ข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว สามารถรับรู้ได้ในทุกๆ สถานที่ การสื่อสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่ สร้างความสนใจ สร้างสิ่งดึงดูดใจให้วัยรุ่นเกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลอง จากสิ่งที่ได้พบเห็น โอกาสที่วัยรุ่นจะให้ความสนใจจึงเกิดขึ้นได้ง่าย จากข้อมูลฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมสำนักงานเขตบางรัก พบว่าวัยรุ่นชุมชนเขตบางรักได้สร้างปัญหาจากการใช้เวลาว่างในทางลบใช้เวลาว่างไปในทางที่ไม่สร้างสรรค์ การ

ทะเลาะวิวาท ติดสารเสพติด การหนีเรียน ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นเป็นประจำ (ฝ่ายพัฒนาชุมชน และสวัสดิการสังคมสำนักงานเขต บางรัก: 2548) จากปัญหาที่เกิดขึ้นวัยรุ่นควรได้รับการปลูกฝังที่ดี ควรได้รับการแนะนำการใช้เวลาว่างให้ถูกต้อง ครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องคอยสั่งสอน ดูแล แนะนำ วางรากฐาน การใช้เวลาว่าง และอยู่ร่วมกันในสังคม (สิริลักษณ์ เอี่ยมสำอางค์. 2546: 1) ผู้ปกครองควรเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนันทนาการ การใช้เวลาว่างอย่างถูกต้อง เพื่อให้วัยรุ่นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ มีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวัง (ประไพ เจนคง. 2541: 2)

ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มตัวอย่างของวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเชื่อว่าผลการศึกษาวิจัยจะนำไปสู่การพัฒนาส่งเสริมการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการให้กับวัยรุ่น และให้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เวลาว่างได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักการนันทนาการ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการให้กับชุมชนได้อย่างถูกต้อง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นวัยรุ่นในชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำนวน 7,886 คน (ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมสำนักงานเขตบางรัก: 2548)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นวัยรุ่นในชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 296) ที่ขนาดประชากร 7,886 คน ได้กลุ่มประชากร 400 คน เป็นการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุ

1.2.1 13-15 ปี

1.2.2 16-18 ปี

1.2.3 19-21 ปี

1.3 ชุมชน

1.3.1 ชุมชนซอยพิพัฒน์ 2

1.3.2 ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก

1.3.3 ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย

1.3.4 ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม

1.3.5 ชุมชนซอยสองพระ

1.3.6 ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา)

1.3.7 ชุมชนซอยสันติภาพ

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เวลาว่าง** หมายถึง เวลาอิสระจากการเรียนหรืองานประจำ เป็นช่วงเวลาอิสระในการทำกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก

2. **การใช้เวลาว่าง** หมายถึง การทำกิจกรรมในเวลาว่างของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก

3. **กิจกรรมนันทนาการ** หมายถึง กิจกรรมที่กระทำในเวลาว่าง ที่สร้างความสัมพันธ์กับสภาวะสิ่งแวดล้อมตามความสนใจของวัยรุ่น เป็นกิจกรรมที่กระทำด้วยความสมัครใจประกอบด้วยกิจกรรมนันทนาการ 7 ด้าน ดังนี้

3.1 **ด้านเกมและกีฬา** หมายถึง กิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเกมและกีฬา ประกอบด้วย วิ่ง, ว่ายน้ำ แบดมินตัน, เทนนิส, เทเบิลเทนนิส, ซี่กัรยาน, บาสเกตบอล, ฟุตบอล, หมากรูกหรือหมากฮอส, เกมคอมพิวเตอร์, เกมเพย์สเตชัน และเกมโทรศัพท์มือถือ

3.2 **ด้านศิลปหัตถกรรม** หมายถึง งานประเภทสร้างสรรค์ ประกอบด้วย การปั้นดินน้ำมัน, การวาดภาพระบายสีน้ำ สีเทียน, และการวาดภาพด้วยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

3.3 **ด้านงานอดิเรก** หมายถึง กิจกรรมสร้างสรรค์ที่ให้ความเพลิดเพลินในเวลาว่าง ประกอบด้วย การสะสมของที่ระลึกของชำร่วย, การสะสมของหายาก เช่น แสตมป์ ธนบัตร พระเครื่อง การประดิษฐ์ของเล่น และการเลี้ยงสัตว์

3.4 **ด้านดนตรีและการร้องเพลง** หมายถึง กิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเล่นดนตรีและร้องเพลงประกอบด้วย การร้องเพลงคาราโอเกะ, การเล่นดนตรีสากล เช่น กีตาร์, การเล่นดนตรีไทย เช่น เป่าขลุ่ย และการฟังรายการเพลงผ่าน วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต

3.5 **ด้านการอ่าน การเขียน การพูด** หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่าน การเขียน และการพูด ประกอบด้วย การอ่านบทกวีบทเรียน, อ่านหนังสือทั่วไป เช่น ท่องเที่ยว, การอ่านหนังสือพิมพ์ เช่น ข่าวกีฬา ข่าวประจำวัน, การอ่านหนังสือทั่วไป เช่น ประวัติศาสตร์, การอ่านหนังสือการ์ตูน, การเขียนบันทึกประจำวัน, การพูดคุยผ่านโทรศัพท์, การพูดคุยผ่านอินเทอร์เน็ต และการพูดคุยกับเพื่อน

3.6 **ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว** หมายถึง กิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต สร้างความประทับใจ ประกอบด้วย การชมโบราณสถาน เช่น วัด พิพิธภัณฑ์, วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น งานวัด ไหว้ศาลเจ้า และการพักผ่อนตามสวนสาธารณะ

3.7 **กิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน** หมายถึง กิจกรรมที่วัยรุ่นชุมชนเขตบางรักเข้าร่วมด้วยความสมัครใจประกอบด้วย กิจกรรมวันพิเศษ เช่น วันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ, กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา ออกพรรษา มาฆบูชา, กิจกรรมออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เช่น แอโรบิค, กิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด และกิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาด

4. **วัยรุ่น** หมายถึง ชายหรือหญิงในชุมชนเขตบางรัก แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ วัยรุ่นตอนต้น, วัยรุ่นตอนกลาง และวัยรุ่นตอนปลาย

5. **ชุมชน** หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันในพื้นที่เขตบางรัก ใช้สถานที่สาธารณะร่วมกัน ประกอบด้วย 7 ชุมชน ดังนี้

- 5.1 ชุมชนซอยพิพัฒน์ 2
- 5.2 ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีดำรงจนครบาลบางรัก
- 5.3 ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย
- 5.4 ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม
- 5.5 ชุมชนซอยสองพระ
- 5.6 ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา)
- 5.7 ชุมชนซอยสันติภาพ

6. **เพศ** หมายถึง ลักษณะทางกายภาพที่บ่งบอกถึงลักษณะของคนทั้ง 2 เพศ แบ่งเป็น ชาย และหญิง

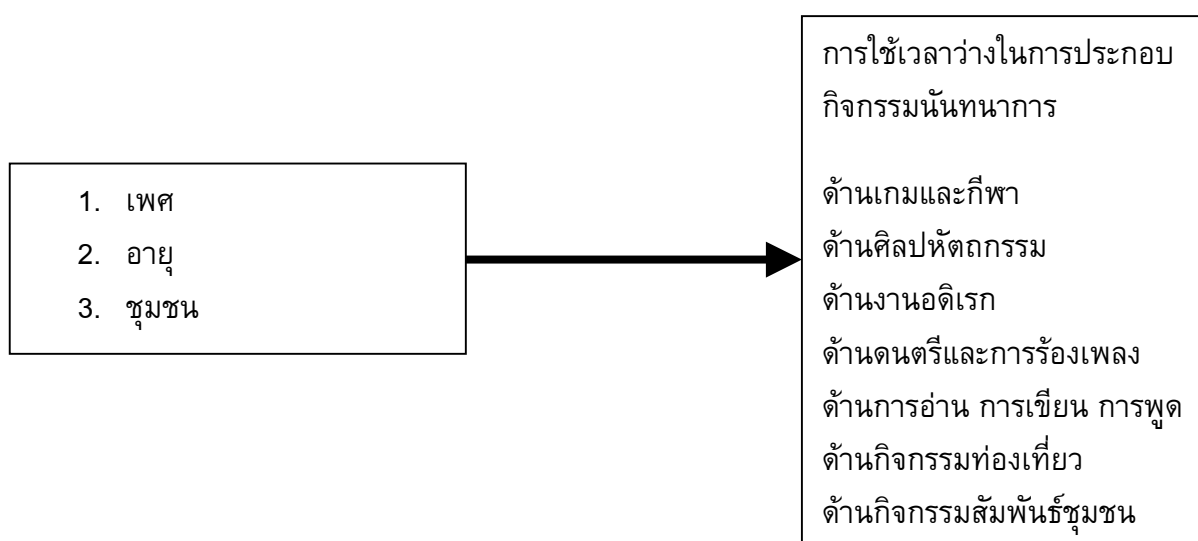
7. **อายุ** หมายถึง เลขจำนวนที่บ่งบอกถึงวัยรุ่น แบ่งเป็น 3 ช่วง 13-15 ปี, 16-18 ปี และ 19-21 ปี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่นในชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สร้างเป็นกรอบแนวคิดการศึกษาวิจัยดังภาพประกอบ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทดสอบสมมติฐานมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

1. การใช้เวลารว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่นที่มีเพศต่างกัน มีการใช้เวลารว่างแตกต่างกัน
2. การใช้เวลารว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่นที่มีอายุต่างกัน มีการใช้เวลารว่างแตกต่างกัน
3. การใช้เวลารว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่นที่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีการใช้เวลารว่างแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัย โดยแบ่งเนื้อหาที่จะทำการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการใช้เวลาว่าง
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของการใช้เวลาว่าง
 - 1.2 ความสำคัญของการใช้เวลาว่าง
 - 1.3 ประเภทของการใช้เวลาว่าง
2. แนวคิดทฤษฎีทางด้านนันทนาการ
 - 2.1 ความหมายของนันทนาการ
 - 2.2 ความสำคัญของนันทนาการ
 - 2.3 ประโยชน์ของนันทนาการ
 - 2.4 ประเภทของนันทนาการ
3. ความหมายของวัยรุ่น
 - 3.1 ลักษณะของวัยรุ่น
 - 3.2 ความต้องการของวัยรุ่น
4. ความหมายของชุมชน
 - 4.1 ความหมายและประเภทของชุมชน
 - 4.2 ประวัติและชุมชนเขตบางรัก
 - 4.3 สถานที่ทางนันทนาการเขตบางรัก
 - 4.4 กิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน
 - 4.5 ชุมชนที่ทำการศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 ต่างประเทศ
 - 5.2 ในประเทศ

1. แนวคิดและทฤษฎีการใช้เวลาว่าง

1.1 ความหมายและความสำคัญของการใช้เวลาว่าง

การรู้จักใช้เวลาว่างเป็นสิ่งจำเป็น วัยรุ่นจำนวนไม่น้อยที่มองไม่เห็นถึงคุณค่าของการใช้เวลาว่าง การใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ของวัยรุ่นเข้าไปในทางลบ ไม่ก่อประโยชน์ให้กับตนเองและสังคม อาจเป็นเพราะว่า วัยรุ่นมองไม่เห็นคุณค่าของเวลา เพราะเวลาว่างเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตน เป็นสิ่งที่ทุกคนมีอยู่แล้วไม่ต้องขวนขวายหามาให้เหนื่อยยาก (ปธาน สุวรรณมงคล. 2533: 80)

วิสคอฟ (Weiskopf. 1975.; อ้างอิงจากปัทมา จิตปริดากร. 2547: 7) ได้กล่าวว่า เวลาว่างเป็นช่วงเวลาอิสระของบุคคลหลังจากปฏิบัติงานหรือหน้าที่ที่ทำประจำ เวลาว่างเป็นช่วงเวลาที่เป็นส่วนตัวอย่างสมบูรณ์หลังจากเสร็จสิ้นจากงานประจำ เป็นช่วงเวลาอิสระ สามารถที่จะปฏิบัติกิจกรรมตามความพอใจและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้

เพลโต (Plato. 1978: 3) ได้ให้ความหมาย การใช้เวลาว่างไว้ 3 ประการ คือ

1. เวลาว่างเป็นช่วงเวลาที่เหลือ
2. เวลาว่างเป็นช่วงเวลาอิสระจากกิจกรรมหลัก
3. เวลาว่างเป็นช่วงเวลาที่เป็นส่วนตัว เป็นอิสระจากสภาพจิตใจที่จดจ่ออยู่กับการงาน

สมบัติ กาญจนกิจ (2535: 28-29) ได้ให้ความหมาย เวลาว่าง จากภาษาลาติน “Leicere” แปลว่า การได้รับอนุญาตอิสระจากการทำงานหรือหน้าที่ นอกเหนืองานประจำ และสามารถทำอะไรก็ได้ตามใจปรารถนา 4 ประเภท คือ

1. ทักษะของเวลาแบบดั้งเดิม คือ เวลาที่ไม่ทำงาน
2. เวลาว่าง คือ กิจกรรมที่กระทำในช่วงเวลาว่าง
3. เวลาว่าง คือ เวลาอิสระ
4. เวลาว่าง คือ วิธีชีวิต หรือสภาพที่เกิดขึ้นที่ต้องการให้บุคคลประสบความสำเร็จตาม

ที่ต้องการกระทำได้ และยังได้กล่าวถึงลักษณะ องค์ประกอบของกิจกรรมในเวลาว่าง ดังนี้

4.1 ระดับของความมีอิสระภาพที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเวลา และการตัดสินใจ เป็นเวลาอิสระปราศจากการควบคุม เป็นการใช้เวลาว่างอย่างอิสระในการเข้าร่วมกิจกรรมการเล่น เป็นการแสดงออกอย่างอิสระ เป็นกิจกรรมดีหรือไม่ดีก็ได้

4.2 การแสดงออกแห่งตน เวลาว่างเป็นเรื่องที่บุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการแสดงออกแห่งตน สามารถจัดขึ้นได้ในสถานการณ์ที่มีความสนใจ

4.3 ความพอใจในกิจกรรมเวลาว่างจะต้องก่อให้เกิดความพอใจ ไม่เน้นกฎกติกา

1.2 ความสำคัญของการใช้เวลาว่าง

เวลาว่าง (Leisure time) เวลาว่าง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของนันทนาการ เวลาว่าง (Leisure time) มาจากภาษาลาตินว่า Leicere แปลว่า to be permitted ใน dictionary ของ The Advanced learner's ได้ให้คำจำกัดความว่า Freedom from Occupation, Employment or Engagement คือช่วงเวลาที่ไม่มีธุรกิจ เป็นเวลาที่พ้นจากภาระกิจการทำงาน

1.3 ประเภทของการใช้เวลาว่าง

ประเภทของการใช้เวลาว่างสามารถแบ่งได้ตามการศึกษาค้นคว้าและงานวิจัยมีคณาจารย์หลายท่านได้ให้ความหมายและประเภทของการใช้เวลาว่างไว้ ดังนี้

1.3.1 การใช้เวลาว่างในการเล่น

เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1949: 327) กล่าวว่าการเล่นโดยอิสระของวัยรุ่นเป็นการเล่นโดยขาดกฎเกณฑ์ในการเล่นซึ่งเป็นการคาดหวังการเล่นเฉพาะบุคคลโดยไม่คำนึงถึงเวลาในการเล่น แต่คำนึงถึงความสนใจในการเล่นเท่านั้น

โคร และ โคร. (Crow and Crow. 1955: 120) กล่าวว่า การเล่นเป็นการใช้พลังงานส่วนเกินของเด็กเล็ก และเด็กโตที่อย่างเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งเป็นการใช้เวลาในการเล่นติดต่อกันเป็นเวลานาน และเชื่อว่าการเล่นเป็นกิจกรรมของชีวิตเป็นองค์ประกอบตามธรรมชาติของอินทรีย์ที่มีชีวิต คือ การทำกิจกรรมนันทนาการ เมื่ออย่างเข้าสู่เจริญวัย ทำให้วัยรุ่นต้องทำกิจกรรมหลายชนิด แต่ละกิจกรรมอาจนำไปสู่แนวทาง สู่เป้าหมายในการดำเนินชีวิต

สมบัติ กาญจนกิจ. (2520: 7) กล่าวถึงการเล่นเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดทำให้เกิดความเพลิดเพลินโดยผู้เล่นสามารถเล่นโดยไม่หวังผลตอบแทนอย่างอื่นนอกจากได้ร่วมกิจกรรมในการเล่นเท่านั้น

สมประสงค์ ปิ่นจินดา (2516: 134) กล่าวว่า การเล่นในระดับของเด็กวัยรุ่น เป็นการเล่นเพื่อการแข่งขัน เป็นบุคคล เป็นทีม โดยวัยรุ่นชายชอบเล่นในสิ่งที่ใช้ทักษะ เช่น การเล่นกีฬา ผจญภัย

1.3.2 การใช้เวลาว่างด้านเกมและกีฬา

ฟอกซ์ (Fox, 1934: 493-503) กล่าวว่า การใช้เวลาว่างของวัยรุ่นนั้นขึ้นอยู่กับประเภทกิจกรรมที่เลือกทำ เช่น เล่นกีฬา การสะสมสิ่งของ เป็นต้น

รีซ (Reece, 1954: 131-134) กล่าวว่า การเล่นเกม การเล่นกีฬาของวัยรุ่น จะชอบเล่นเกมหรือกีฬาที่มีกฎเกณฑ์ และเป็นเกมที่ใช้เวลาสั้นๆ ในการเล่น การเล่นเกมหรือกีฬาจะอยู่ในรูปของการแข่งขัน การเล่นเป็นทีมเพื่อเป็นการฝึกฝนทางด้านทักษะ และความเก่งในการเล่น การเล่นเกม และกีฬานั้นไม่ใช่การพักผ่อนอย่างเดียว แต่ทำให้เกิดคุณค่าทางสังคมด้วย

สังต์ แสทวิสุข (2503: 21-26) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสนใจด้านกีฬาของเด็กวัยรุ่นชายพบว่า ความสนใจทางด้านกีฬาของเด็กวัยรุ่นนั้น เด็กชอบเล่นกีฬาเป็นทีมมากกว่าการเล่นเป็นรายบุคคล การเล่นกีฬาทำให้ได้พักผ่อนสมอง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และมีความสุข เหตุผลในการเล่นกีฬาของเด็กมาจากความสนใจในกีฬาฟุตบอล บาสเกตบอล มากกว่ากีฬา ายกรรม

วัน สังข์สะอาด (2505: 134) ได้ทำการวิจัยพบว่า นักเรียนชายสนใจการเล่นกีฬามากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนหญิงส่วนใหญ่จะชอบดูมากกว่าการเล่นด้วยตนเอง

1.3.3 การใช้เวลาวางด้านศิลปะหัตถกรรม

ฮูร์ล็อก. (Hurlock, 1956: 331) กล่าวว่า การวาดภาพของเด็กวัยรุ่นในเวลาวางเป็นการแสดงออกถึงความสามารถของวัยรุ่นมากกว่าการวาดภาพเพื่อความสวยงาม

สมประสงค์ ปิ่นจินดา (2516: 161,166) กล่าวว่า การวาดภาพของเด็กวัยรุ่นนั้นเป็นการสร้างสรรค์ความคิดเห็น และช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ ส่วนทางด้านงานฝีมือวัยรุ่นจะเกิดความสุขเพลิดเพลินในการทำ เช่น การปั้นสิ่งประดิษฐ์จากดินเหนียวหรือดินน้ำมัน การเลื่อยไม้ ฉลุไม้ การพับหรือการตัดกระดาษ การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้ สามารถสร้างสรรค์สิ่งที่น่าสนใจให้มีคุณค่ามีประโยชน์ได้

1.3.4 การใช้เวลาวางด้านงานอดิเรก

งานอดิเรกสามารถทำได้หลายอย่างเป็นงานประเภทสะสมหรือการแสวงหาความรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ ดังนี้

คูรอส์ (Durost, 1932: 537) กล่าวว่า เด็กตั้งแต่ 6 ขวบ จนถึงวัยรุ่น มีความสนใจในการสะสมสิ่งของต่างๆ โดยเกี่ยวข้องกับความสุข หึงมีการสะสมสิ่งของมากกว่าชาย

วิทเลย์ (Whitlcy, 1929: 249-261) กล่าวว่า ความสนใจของเด็กวัยรุ่นในการสะสมสิ่งของ จะเก็บสิ่งของที่ตนชอบไว้ในใจและเก็บไว้ในที่เฉพาะ โดยไม่ให้ผู้อื่นเกี่ยวข้องกับสิ่งที่สะสม

สมบัติ กาญจนกิจ. (2520: 140) กล่าวว่า การสะสมสิ่งของในยามว่างเป็นความสุขทางใจ โดยการลงทุนเพียงเล็กน้อยและมีค่ามากในภายหลัง เช่น การสะสมแสตมป์ หนังสือที่หายาก สินแร่ ตุ๊กตา เปลือกหอย ฯลฯ

วัน สังข์สะอาด (2505: 134) กล่าวว่า การทำกิจกรรมในเวลาวางด้านงานอดิเรกของวัยรุ่นจะชอบฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ และการทำงานสวนครัว

1.3.5 การใช้เวลาวางด้านดนตรีและการร้องเพลง

ดนตรีและการร้องเพลงเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสุข ความสนุกสนาน องค์กรประกอบของการเล่นดนตรีและเพลง หมายถึง การแต่งเพลง การร้องเพลง การเล่นดนตรี การฟังเพลง การเต้นประกอบเพลง

โอไบรอัน (O'Brien, 1953: 1-6) กล่าวว่า ความสนใจทางดนตรีของวัยรุ่นจะเริ่มมาตั้งแต่อายุยังน้อย เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะนำไปใช้ในเวลาวางเพื่อการพักผ่อน

1.3.6 การใช้เวลาวางสำหรับการอ่านหนังสือ

การอ่านหนังสือเป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน และความสัมพันธ์อันดีในสังคม

บุญยี่ง เจริญยี่ง (2510: 36-37) ได้กล่าวว่า การอ่านของเด็กวัยรุ่นไทย วัยรุ่นชายจะมีความสนใจอ่านเรื่องเกี่ยวกับกีฬา ท่องเที่ยว และเรื่องเกี่ยวกับงานอดิเรกที่ตนเองชอบ ส่วนวัยรุ่นหญิงจะสนใจอ่านนวนิยาย เรื่องลึกลับ และเรื่องความรัก ส่วนหนังสือประเภทนิตยสารนั้นวัยรุ่นจะสนใจและเลือกอ่านมากที่สุด คือ เรื่องสั้น เรื่องตลกขขัน เรื่องวิทยาศาสตร์ และเรื่องการท่องเที่ยว

และยังพบว่า การอ่านเรื่องสั้นของวัยรุ่นทำให้เกิดความเพลิดเพลินเป็นเครื่องแก้เหงา ซึ่งวัยรุ่นหญิงได้รับผลมากกว่าวัยรุ่นชาย และเรื่องที่วัยรุ่นสนใจเฉพาะเรื่องสั้นที่เกี่ยวกับความรักระหว่างเพศ

1.3.7 การใช้เวลาว่างในการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สร้างความประทับใจ มีความซาบซึ้งในธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชุมชน และสังคมในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป การท่องเที่ยวส่งเสริมพัฒนาการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ และสังคม รวมทั้งบุคลิกภาพ

บันเทิง เกิดปรังค์ (2543: 75-76) ได้แบ่งประเภทการท่องเที่ยวไว้เป็นข้อ ดังนี้

1.3.7.1 ด้านศิลปะและดนตรี หมายถึง การแสดงออกทางด้านศิลปะ และดนตรี เป็นสถานที่รวบรวมผลงานหลายด้าน คือ พิพิธภัณฑ์ โรงละครแห่งชาติ ศูนย์วัฒนธรรม หอศิลป์ โรงภาพยนตร์ และสังคีตศาลา

1.3.7.2 ด้านวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ หมายถึง กิจกรรมการท่องเที่ยว การศึกษาทางด้านวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ เช่น วัด โบราณสถาน หอสมุดแห่งชาติ ห้างสมุดประชาชน อุทยานประวัติศาสตร์ ได้แก่ เมืองโบราณ หลักศิลาจารึก และอนุสาวรีย์บุคคลสำคัญ

1.3.7.3 ด้านการติดต่อสื่อสารคมนาคม หมายถึง กิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมทางการสื่อสารคมนาคม เช่น ระบบวิทยุ โทรทัศน์ ท่าเรือ สถานีรถไฟ และท่าอากาศยาน

1.3.7.4 ด้านสถานที่ราชการ หมายถึง กิจกรรมที่เน้นการศึกษาการบริหารงานของหน่วยงานหรือองค์การของรัฐ เช่น ทำเนียบรัฐบาล รัฐสภา กระทรวง ทบวง กรม และศาลากลางจังหวัด

1.3.7.5 ด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ หมายถึง การได้สัมผัสเข้าใจถึงการเกิดความรู้สึกซาบซึ้งประทับใจ และการอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนสัตว์ สวนสมุนไพร สวนไม้ทางวรรณคดี เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า น้ำตก ป่าเขา ลำธาร และพันธุ์ไม้

1.3.7.6 ด้านโรงงานและสถานที่ประกอบการ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวทัศนศึกษาอุตสาหกรรมในท้องถิ่นครัวเรือน เช่น ฟาร์ม โรงงานทำกระดาษ เป็นต้น

1.3.7.7 ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำทางทะเล พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ หอฟ้าจำลอง และ นิทรรศการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.3.7.8 แหล่งพัฒนาสุขภาพอนามัย เช่น สวนสาธารณะต่างๆ ศูนย์การกีฬา และศูนย์สุขภาพ

2. แนวคิดทฤษฎีทางด้านนันทนาการ

2.1 ความหมายของนันทนาการ

นันทนาการ เป็นกิจกรรมที่มีองค์ประกอบในลักษณะเดียวกันกับการเล่น จะแตกต่างกันในเรื่องรูปแบบของนันทนาการ และมีบางสิ่งบางอย่างที่นอกเหนือจากการเล่น โดยเน้นในเรื่องการศึกษาความซาบซึ้งในการเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ หรือมุ่งเน้นการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ให้กระทำแต่ในสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะใช้สมองหรือใช้กำลังกายประกอบสัมมาอาชีพก็ตาม

ซูซีฟ เยาวพัฒน์. (2540: 20) ได้ให้ความหมายของนันทนาการ ไว้ดังนี้

1. นันทนาการ หมายถึง การทำให้สดชื่น โดยการสร้างพลังงานขึ้นใหม่ หลังจากที่ใช้พลังงานแล้วเกิดความเหนื่อยล้าทางร่างกาย จิตใจ และสมอง นันทนาการจะช่วยขจัดความเหนื่อยล้าทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของบุคคลได้

2. นันทนาการ หมายถึง กิจกรรม (Activities) ที่บุคคลเข้าร่วมในช่วงเวลาว่างโดยไม่มี การบังคับหรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ เช่น กีฬา ศิลปวัฒนธรรม งานอดิเรก เป็นต้น

3. นันทนาการ หมายถึง กระบวนการ (Process) หรือประสบการณ์สุขที่บุคคลได้รับโดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างเป็นสื่อ

4. นันทนาการ หมายถึง สถาบันทางสังคมหรือศูนย์กลางของสังคม เพื่อให้บุคคลหรือสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม เช่น สวนสาธารณะในเมือง สวนหย่อม ศูนย์เยาวชน อุทยานแห่งชาติ และยังมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของนันทนาการ ดังนี้ (อ้างอิงจากเอนก หงษ์ทองคำ. 2542: 1-2)

ดร. จอห์น ฟินเลย์ (John Finley) กล่าวว่า นันทนาการมีความหมายรวมถึงการเล่น การแสดงออกในกิจกรรม การเล่นกีฬา การฟัง และเล่นดนตรี การเล่นละคร รวมไปถึงกิจกรรมต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดความพึงพอใจ สร้างสรรค์ให้เกิดความสุขในชีวิต

ดร. ชาลส์ เค ไบรท์บิล (Charles K. Brightbill) กล่าวว่า นันทนาการ คือ กิจกรรมที่บุคคลเข้าร่วมด้วยความสมัครใจในเวลาว่าง ด้วยความพอใจ ยินดี โดยมีแรงจูงใจเป็นพื้นฐาน

นูเมเยอร์ (Neumeyer) กล่าวว่า นันทนาการคือกิจกรรมที่บุคคลหรือกลุ่มคนแสวงหาความสนุกสนานเพลิดเพลินในเวลาว่าง กระทำด้วยความเป็นอิสระและได้รับความสุข

บัทเลอร์ (Butler) กล่าวว่า นันทนาการเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้มุ่งหวังผลกำไรตอบแทนเป็นรางวัล แต่เป็นการส่งเสริมด้านพลังงาน พลังสมอง และความคิดสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ทำด้วยความสมัครใจ เป็นการหาประสบการณ์เวลาว่าง เพื่อความสนุกสนานและความพึงพอใจของทุกคน

เคราส์และเบ็ทส์ (Kroaus; & Bates) กล่าวว่า นันทนาการ เป็นกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่บุคคลเข้าร่วมในเวลาว่าง โดยเป็นผลจากความต้องการและแรงจูงใจส่วนตัว

เจ บี แนช (Jay B. Nash) กล่าวว่า นันทนาการ เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีคุณค่า จากกิจกรรมต่างๆ ที่สร้างความสัมพันธ์กับสภาวะหรือสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ ขึ้นอยู่กับความสน

ใจ ประสบการณ์แต่ละบุคคล นันทนาการเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ทุกคนกล้าแสดงออก ตามความพอใจตามความต้องการ กิจกรรมนันทนาการควรเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมนันทนาการควรเป็นกิจกรรมที่ทำด้วยความสมัครใจ กระทำในเวลาว่าง เป็นกิจกรรมที่สร้างความพึงพอใจ และกิจกรรมนันทนาการยังสามารถแยกองค์ประกอบสำคัญทางกิจกรรมนันทนาการได้ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรม (Activity)
2. กระทำในเวลาว่าง (Leisure time)
3. กระทำโดยสมัครใจ (Voluntary)
4. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน (Pleasure)
5. ถูกต้องตามกฎหมายและวัฒนธรรม ประเพณี (Law, Culture and Tradition)

สรุปได้ว่า นันทนาการ เป็นกิจกรรมที่กระทำในเวลาว่างจากภารกิจงานประจำ กระทำด้วยความสมัครใจ เป็นกิจกรรมที่ทำแล้วไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมาย ก่อให้เกิดการพัฒนาความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทำให้ผู้ที่ได้รับหรือกระทำกิจกรรมนันทนาการมีความรู้สึกสดชื่น มีความสุขจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่ได้กระทำ

2.2 ความสำคัญของนันทนาการ

นันทนาการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีประสิทธิภาพตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย บทบาทสำคัญของนันทนาการเป็นการช่วยเพิ่มคุณค่าของชีวิตทางด้านกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยใช้นันทนาการเป็นสื่อกลาง สามารถแบ่งความสำคัญได้ ดังนี้

2.2.1 ความสำคัญต่อบุคคล เพื่อผ่อนคลายความเครียดทางกาย ทางอารมณ์ ทำให้เกิดความพึงพอใจ เสริมสร้างสมรรถนะสำหรับชีวิตในโอกาสต่อไป

2.2.2 ความสำคัญต่อครอบครัว ช่วยในการเสริมสร้างสัมพันธภาพของสมาชิกในครอบครัวให้มีความใกล้ชิด เข้าใจ มีความรัก และผูกพันกันมากยิ่งขึ้น

2.2.3 ความสำคัญต่อชุมชน

ประการแรก นันทนาการช่วยสร้างสมาชิกของชุมชนให้มีเหตุผล มีคุณภาพดี รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและกลุ่ม รู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตน

ประการที่สอง นันทนาการช่วยให้องค์กรในชุมชนควรรับบทบาทหน้าที่ เพื่อการจัดการบริการแก่สมาชิกได้ตามความต้องการหรือความถนัด ตามความสนใจในโอกาสต่างๆ ตามสภาพความคล่องตัวของชุมชน

2.2.4 ความสำคัญของประเทศชาติ สร้างพื้นฐานให้ประชาชนมีสุขภาพดี มีจิตใจดี รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ปราศจากโรคภัย ทำให้มีการศึกษาดี รู้จักหน้าที่ บทบาทของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ย่อมจะเป็นกำลังหลักสร้างความมั่นคงให้ประเทศชาติ

2.2.5 ความสำคัญต่อนานาชาติ ทำให้เกิดความเข้าใจในสัมพันธภาพของมนุษยชาติ หลีกเลียงความขัดแย้ง การปะทะอย่างรุนแรง ช่วยในการเจรจา การประนีประนอมด้วยเหตุผล ไม่ดูถูก กดขี่ การข่มเหงกันในเรื่อง เชื้อชาติ สีผิว วัฒนธรรม

บัทเลอร์ (Butler. 1959: 14 -15) กล่าวว่า คุณค่าทางนันทนาการมีผลต่อมวลมนุษยชน ในหลายด้าน ดังนี้

1. นันทนาการเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
 2. นันทนาการ คือ ทางออกที่ดีของการแสดงออก และการพัฒนาตนเอง
 3. การเล่น หรือ นันทนาการ ช่วยให้เด็กมีความเจริญเติบโต และมีประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวันในภายหลัง
 4. ช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นในชีวิต และกิจกรรมต่างๆ ช่วยให้ได้มาซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิตในภายหลัง
 5. สำหรับผู้ใหญ่ นันทนาการเป็นการแสดงออกในกิจกรรมต่างๆ และเป็นการคบหาสมาคมซึ่งกันและกัน
 6. นันทนาการ เป็นวิธีหาความสุข ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสมดุลในชีวิตกับการทำงาน
- สรุป ได้ว่า นันทนาการมีความสำคัญต่อ บุคคล ครอบครัว ชุมชน และประเทศ นันทนาการเป็นความต้องการพื้นฐานที่มนุษย์แสดงออกเพื่อความคิดสร้างสรรค์ สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

2.3 ประโยชน์ของนันทนาการ

นันทนาการ คือ กิจกรรมที่บุคคลเข้าร่วมด้วยความสมัครใจในเวลาว่าง สร้างความรื่นเริงบันเทิงใจ ในการดำรงชีพอยู่อย่างมีความสุข และสามารถประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการดำรงชีพในยุคสมัยใหม่ได้ ประโยชน์ของนันทนาการสามารถแบ่งได้ ดังนี้

2.4.1 ทำให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ คนเรามีเวลาทำงาน เวลานอน เวลาทำกิจวัตรประจำ และมีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อน ส่วนเวลาที่เหลือสามารถนำไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

2.4.2 ช่วยให้กรรมกรได้พักผ่อน นันทนาการช่วยให้คนทำงานในโรงงาน, บริษัท และองค์กรต่างๆ ได้มีโอกาสผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อย ได้มีเวลาร่วมสนุกสนาน มีการจัดงานดนตรี งานเลี้ยง งานรื่นเริง การแข่งขันกีฬาภายในระหว่างแผนกหรือฝ่ายต่างๆ ของโรงงานหรือบริษัท

2.4.3 ช่วยส่งเสริมสุขภาพจิต จากปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สร้างความวิตกกังวล กิจกรรมนันทนาการเป็นหนทางที่นำเอากิจกรรมนันทนาการมาช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน เป็นกิจกรรมส่งเสริมทางด้านสุขภาพจิตได้เป็นอย่างดี

2.4.4 ช่วยป้องกันอาชญากรรมและความประพฤติเกเรของเด็กวัยรุ่นได้ อันเนื่องมาจากการไม่รู้จักรู้ใช้เวลาว่างในทางนันทนาการ เมื่อมีเวลาว่างแต่ใช้ในทางที่ไม่เป็น ก็หันเหใช้เวลาว่างไปในทางที่ไม่ดี เด็กวัยรุ่นส่วนมากจะชอบการแสดงออกให้ปรากฏต่อเพื่อนฝูงหรือต่อสาธารณชน ดัง

นั้นกิจกรรมนันทนาการจึงช่วยขจัดปัญหาเด็กวัยรุ่นที่ประพฤติไม่เหมาะสมได้เป็นอย่างดี เช่น ส่งเสริมให้แสดงออกทางด้านกีฬา และกิจกรรมนันทนาการด้านอื่นๆ

2.4.5 ช่วยบำรุงขวัญกำลังใจ ความแข็งแรงและความอดทนของทหาร นันทนาการทำให้ทหารมีร่างกายแข็งแรงและมีจิตใจที่รื่นเริง

2.4.6 ส่งเสริมให้เกิดความสุข ความพอใจ ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการชนิดใดๆ แล้ว ย่อมพอใจในกิจกรรมนั้นๆ ฉะนั้น ผลที่ได้รับทำให้เกิดความสุขใจ สดชื่นเพลิดเพลินสนุกสนานพอใจในชีวิต

2.4.7 กิจกรรมนันทนาการช่วยให้ความปลอดภัยแก่สังคม ประชาชนในกรุงเทพฯ อยู่กันอย่างหนาแน่น ที่อยู่อาศัยไม่เพียงพอ ไม่มีที่ว่างสำหรับการพักผ่อน สนามเด็กเล่น สนามกีฬา มีไม่พอกับจำนวนของผู้ที่ต้องการใช้ ดังนั้นเพื่อความปลอดภัย ควรจัดให้มีสนามเด็กเล่น มีศูนย์เยาวชน มีสนามกีฬา ฯลฯ ให้กับเด็กวัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างภายใต้การควบคุมของผู้นำ มาควบคุม เพื่อการรักษาความปลอดภัยโดยจัดกิจกรรมนันทนาการ

2.4.8 ช่วยส่งเสริมความรัก ความอบอุ่น และความเข้าใจอันดี สมาชิกภายในครอบครัว จะมีโอกาสพบปะกันเสมอ และได้แสดงความเห็นอกเห็นใจ โดยการใช้กิจกรรมนันทนาการร่วมภายในบ้าน

2.4.9 ส่งเสริมให้เป็นพลเมืองดี ประชาชนที่รู้จักบำรุงรักษาสุขภาพ ใช้เวลาว่างในทางที่ถูก ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่สังคม รักความยุติธรรม ไม่เห็นแก่ตัว รักหมู่คณะ มีน้ำใจ รักการให้บริการอาสาสมัคร ช่วยเหลือสังคม

2.4.10 ส่งเสริมให้มีการสงวนทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ นันทนาการนั้นเป็นการส่งเสริมให้รู้จักการใช้ทรัพยากรเพื่อแสวงหาความสุข ความพอใจ และความเพลิดเพลินใจจากธรรมชาติที่สวยงาม เช่น ป่าสวนพฤกษชาติ วนอุทยานธรรมชาติ

2.4 ประเภทของนันทนาการ

ประเภทของกิจกรรมในเวลาว่างเป็นกิจกรรมที่กระทำในเวลาว่างเพื่อช่วยให้เกิดความสุขเพลิดเพลิน ช่วยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 37-55) กล่าวว่า การประกอบกิจกรรมนันทนาการอาจจะประกอบได้ทั้งในร่มหรือกลางแจ้ง การแยกประเภทกิจกรรมนันทนาการสามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ตามธรรมชาติของกิจกรรมได้ 2 ประเภท คือ

2.4.1 นันทนาการประเภทใช้แรงหรือพลังงาน (Active recreation) เป็นกิจกรรมได้แก่ การกีฬา การเล่นเกมต่างๆ

2.4.2 นันทนาการประเภทที่ไม่ต้องใช้แรงหรือใช้พลังงาน (Passive recreation) กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การนั่งฟังดนตรี การชมภาพยนตร์ ซึ่งได้จัดกิจกรรมนันทนาการไว้เป็นหมวดหมู่ได้ 15 ประเภทด้วยกัน คือ

1. กิจกรรมประเภทเกมและกีฬา (Games and sports)
2. กิจกรรมศิลปะหัตถกรรม (Arts and crafts)
3. กิจกรรมเต้นรำและกิจกรรมเข้าจังหวะ (Dance)
4. กิจกรรมการละคร (Drama)
5. กิจกรรมงานอดิเรก (Hobbies)
6. กิจกรรมดนตรี หรือ ร้องเพลง (Music)
7. กิจกรรมการกลางแจ้ง หรือ กิจกรรมนอกเมือง (Outdoor recreation)
8. กิจกรรมการสังคม (Social recreation)
9. กิจกรรมพิเศษ (Special event)
10. กิจกรรมการพูด การอ่าน การเขียน (Reading writing and speaking)
11. กิจกรรมบริการอาสาสมัคร (Voluntary services)
12. กิจกรรมท่องเที่ยวทัศนศึกษา (Tourism and traveling)
13. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และมนุษยสัมพันธ์ (Group process)
14. กิจกรรมพัฒนาจิตใจและความสงบสุข
15. กิจกรรมการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ

และ ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้แยกประเภทนันทนาการออกไว้หลายประเภทด้วยกัน โดยอาศัยสถานที่ การจัดกิจกรรมนันทนาการ และลักษณะการจัดเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็น

1. นันทนาการที่จัดขึ้นในบ้านก็เรียกว่า กิจกรรมภายในบ้าน (Family recreation) เช่น การเล่นกีฬา ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ สะสมแสตมป์ เลี้ยงสัตว์ อ่านหนังสือ ปลูกต้นไม้ หรือ จัดงานเลี้ยงสังสรรค์

2. นันทนาการที่จัดในโรงเรียนก็เรียกว่า นันทนาการโรงเรียน (School recreation) เช่น การเล่นกีฬา วันกีฬา วันขึ้นปีใหม่ วันปิดภาคเรียน ชมรมดนตรี

3. นันทนาการสาธารณะ(Pubic recreation) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน เช่น สนามกีฬา สวนสาธารณะ ห้องสมุด

4. นันทนาการเทศบาล (Municipal recreation) เป็นนันทนาการที่เจ้าหน้าที่เทศบาลจัดขึ้นเพื่อบริการประชาชน โดยใช้เงินของเทศบาล เช่น จัดสนามกีฬา สวนสัตว์

5. นันทนาการชุมชน (Community recreation) คล้ายกับเป็นการจัดกิจกรรมนันทนาการเทศบาล เพียงแต่ว่าเป็นการบริการชุมชน จะต้องคำนึงถึงลักษณะของชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับชุมชน

6. นันทนาการในชนบท (Rural recreation) นันทนาการที่จัดนี้จัดให้กับชนบทที่มีเวลาว่างมาก ซึ่งการจัดกิจกรรมนันทนาการเป็นการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับความรู้และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

7. นันทนาการในโรงงาน (Industrial recreation) นันทนาการที่จัดขึ้นเพื่อคณงานกรรมกร ลูกจ้างในโรงงาน เป็นการพัฒนาศักยภาพของคณงานและเป็นการผ่อนคลายหลังจากการทำงาน

8. นันทนาการในโรงพยาบาล (Hospital recreation) เป็นนันทนาการที่จัดขึ้นในโรงพยาบาลเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้ป่วยเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

9. นันทนาการเกี่ยวกับการค้า (Commercial recreation) เป็นนันทนาการเพื่อการค้าบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมต้องเสียเงิน เพื่อซื้อความบันเทิง เช่น การชมภาพยนตร์

10. นันทนาการอาสาสมัคร (Voluntary recreation) ได้แก่ นันทนาการที่บุคคลเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน นอกจากความพึงพอใจ

11. นันทนาการที่เป็นอาชีพ (Professional recreation) นันทนาการอาชีพรวมถึงบุคคลที่มีหน้าที่ในการจัดนันทนาการ เช่น อ.ส.ม.ท. ผู้นำ Y.M.C.A. ที่ทำเป็นอาชีพเพราะว่าได้เงินจากการนำกิจกรรมนันทนาการ

3. ความหมายของวัยรุ่น

วัยรุ่น หมายถึง ชายหรือหญิงที่กำลังพ้นจากวัยเด็กและจะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ชายหรือหญิงในช่วงนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมมากกว่าวัยอื่นๆ มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ดังนี้

ลู เอลลาโคล (อ้างอิงจาก เอนก หงษ์ทองคำ. 2542: 58, 60-61) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้แบ่งช่วงพัฒนาการของวัยรุ่น เป็น 3 ช่วง ไว้ดังนี้

วัยรุ่นตอนต้น	หญิง อายุ 13 – 15 ปี	ชาย อายุ 15 – 17 ปี
วัยรุ่นตอนกลาง	หญิง อายุ 15 – 18 ปี	ชาย อายุ 17 – 19 ปี
วัยรุ่นตอนปลาย	หญิง อายุ 18 – 21 ปี	ชาย อายุ 19 – 21 ปี

และยังพบว่าวัยรุ่นในช่วงนี้จะมีลักษณะเอกลักษณ์แห่งตนตามช่วงของวัย ดังนี้

วัยรุ่นอายุระหว่าง 11-14

1. เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ จากวัยเด็กจะเข้าสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ระยะนี้หัวใจยังเจริญเติบโตไม่เต็มที่ ร่างกายมีการเจ็บป่วยเล็กๆ น้อยๆ บ่อย

2. วัยรุ่นหญิงมีการเจริญเติบโตเร็วกว่าวัยรุ่นชาย

3. วัยรุ่นชอบเล่นกีฬาที่เป็นทีมหรือเป็นกลุ่มที่เป็นเพศเดียวกัน

4. วัยรุ่นมีความสนใจกิจกรรมกลางแจ้ง

5. วัยรุ่นมีการตอบสนองในภาวะต่างๆ มีความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งไม่เหมือนกัน

6. วัยรุ่นในช่วงนี้ระบบประสาทและระบบกล้ามเนื้อมีความยืดหยุ่นดี

7. วัยรุ่นชอบเล่นเกมที่ตื่นเต้น โลกไซเบอร์ ผจญภัย ชอบการแข่งขัน

8. วัยรุ่นมีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านอารมณ์ ความสนใจ และสังคม

9. วัยรุ่นหญิงมักวิตกกังวลเรื่องร่างกายภายนอก ในขณะที่เด็กผู้ชายกังวลเรื่องเสียง
10. วัยรุ่นมักจะทำปมเด่น ช่มปมด้อยตนเอง เช่น การแต่งตัว ทำเสียงแปลกๆ

เพื่อเรียกร้องความสนใจ

วัยรุ่นอายุระหว่าง 15-18 ปี

1. เป็นระยะการเจริญเติบโตของร่างกาย เด็กหญิงจะเจริญเติบโตรวดเร็วกว่าเด็กชาย ความเจริญเรื่องเพศ เด็กหญิงเจริญเต็มที่ก่อนเด็กชาย เด็กหญิงจะสนใจและเอาใจใส่ทรวดทรงเป็นพิเศษ ความสัมพันธ์ของประสาทและกล้ามเนื้อมีมากขึ้น
2. วัยรุ่นมีความสนใจในเรื่องเพศตรงข้าม
3. วัยรุ่นในช่วงนี้จะมีความจำดี มีเหตุผล และการตัดสินใจดีขึ้น
4. วัยรุ่นรับรู้ถึงความสำคัญของหมู่คณะ และการปรับตัวให้เข้ากับหมู่คณะ
5. วัยรุ่นชอบในการแข่งขันกีฬา
6. วัยรุ่นมีความสนใจกิจกรรมเวลานาน
7. วัยรุ่นในช่วงนี้จะมีความสนใจในกิจกรรมและกีฬาทางสังคมเป็นพิเศษ

วัยรุ่นอายุระหว่าง 19 - 24 ปี (ซูชีพ เยาวพัฒน์. 2543: 33)

1. วัยรุ่นมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมส่วนรวม
2. วัยรุ่นรู้จักแสวงหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับตนเอง
3. วัยรุ่นมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีเหตุผล
4. วัยรุ่นกล้าแสดงออกตามความสามารถของตน
5. วัยรุ่นรักในความอิสระในการดำเนินชีวิต

3.1 ลักษณะของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นช่วงที่พัฒนาสู่ความเจริญเติบโตพ้นจากความเป็นเด็ก ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า ช่วงความเป็นวัยรุ่นได้ขยายออกไป โดยประมาณอย่างหลวมๆ ตั้งแต่ 12-25 ปี เนื่องจากเด็กทุกวันนี้ต้องอยู่ในสถานศึกษานานขึ้น การเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจต้องยืดระยะเวลาออกไป อีกทั้งรูปแบบชีวิตสมัยใหม่ทำให้เด็กมีวุฒิภาวะทางจิตใจ ซ้ำกว่ายุคสมัยที่ผ่านมา ส่วนในช่วงวัยรุ่นที่แท้จริงนั้นจะอยู่ในช่วงอายุประมาณ 15 – 18 ปี (วุฒินิ กมลภัทรากูร. 2546: 25) และได้อธิบายช่วงความเป็นวัยรุ่นไว้ดังนี้

วัยรุ่นเป็นวัยที่นักวิชาการหลายท่านเรียกว่า “วัยวิกฤต” เป็นช่วงเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจ เช่น สมอที่พัฒนาเต็มที่ ฮอร์โมนเพศเริ่มทำงาน มีการพัฒนาทางด้านสังคม อารมณ์ ค่านิยม ความสนใจ การแสวงหาเอกลักษณ์ ความสนใจในเพศตรงข้าม เป็นต้น ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในช่วงนี้เป็นรากฐานของความสนใจในเรื่องของความมุ่งหมายในชีวิต อาชีพ ลักษณะของเพื่อน ลักษณะของคู่ครองที่จะนำวัยรุ่นไปสู่ผู้ใหญ่

วัยรุ่นเป็นช่วงที่เข้าใจยาก มีการเปลี่ยนแปลงบางอย่างอย่างกะทันหันและไม่แน่นอน มีความละเอียดซับซ้อนในกระบวนการทางด้านความคิดและการแสดงออก จึงทำให้พัฒนาการในระยะวัยรุ่น เป็นช่วงที่น่าสนใจช่วงหนึ่ง

วัยรุ่นเป็นช่วงต่อระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ทั้งในรูปร่าง บุคลิกภาพ สังคม และความคิดทำให้วัยรุ่นอาจเกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนบางครั้งวัยรุ่นไม่ต้องการรับผิดชอบอะไรแต่ต้องการเป็นผู้ใหญ่ที่มีสิทธิต่าง ๆ ในสังคม ความสับสนนี้เป็นเหตุทำให้เด็กหันไปจับกลุ่มกัน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะกลุ่มของตน เช่น การแต่งกาย การแสดงท่าทาง การใช้ศัพท์และภาษา การมีค่านิยมของกลุ่มการสร้างลักษณะของกลุ่ม มีผลทำให้วัยรุ่นแต่ละคนต้องปรับตัวต่อกลุ่มเพื่อนของตน ถ้าการปรับตัวเป็นไปไม่ได้ด้วยดีในทุกด้านก็ย่อมนำไปสู่การพัฒนาการในวัยต่อไปอย่างราบรื่น หากวัยรุ่นปรับตัวได้ไม่ดี เช่น มีปัญหาการโต้แย้งภายในกลุ่มเพื่อนหรือมีปัญหาเกี่ยวกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ทำให้ปัญหาเหล่านี้เป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการพัฒนาการในวัยต่อไป

การพัฒนาทางด้านอารมณ์ของวัยรุ่นมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากวัยอื่น ๆ คือ มีอารมณ์ผันแปรง่าย หงุดหงิดง่าย มีความเครียดสูง และมีความรู้สึกต่อต้านผู้ใหญ่ ซึ่งอาจจะเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และทางเพศอย่างรวดเร็ว ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ ความล้มเหลวทางการเรียน การขาดความเอาใจใส่ ความรักและความเข้าใจจากครอบครัว สาเหตุเหล่านี้ทำให้วัยรุ่นแสดงออกมาทางพฤติกรรม เช่น การทำลายสิ่งของ การพูดและแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว แสดงออกทางอารมณ์ที่สังคมไม่ยอมรับ วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความแตกต่างกับวัยเด็ก กลุ่มของวัยรุ่นจะประกอบด้วยทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีกิจกรรมร่วมกันทางสังคมและความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม โดยเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมากทั้งในด้านการเรียน ทักษะการคิด การแต่งกาย และการแสดงออกพฤติกรรมต่าง ๆ

วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการความเป็นอิสระ การพ้นจากความดูแลของบิดามารดา อยากนำชีวิตของตน อยากเป็นตัวของตัวเอง มีเวลาว่างจากสมาชิกในครอบครัว มีโอกาสหนึ่งคิดนอนคิดตามลำพัง อาจใช้เวลาว่างแผนทำกิจกรรมของตนเองสามารถพูดโทรศัพท์ติดต่อกับใครเป็นส่วนตัว เมื่อไรก็ได้และไม่ประสงค์ที่จะให้ผู้อื่นทราบ โดยที่วัยรุ่นจะประพฤติตน อยากดำเนินชีวิตโดยเป็นตัวของตัวเอง

3.2 ความต้องการของวัยรุ่น

วัยรุ่นโดยทั่วไปเป็นผู้รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนถ้าได้รับความไว้วางใจ เราสามารถแบ่งความต้องการของวัยรุ่นได้ดังนี้

1. ความต้องการตำแหน่งผู้นำทางสังคม

ต้องการให้เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ว่าคุณค่าทางสังคม วัยรุ่นพยายามที่จะทำตัวให้เป็นผู้ใหญ่หรืออย่างน้อย ก็พยายามทำท่าทางให้เหมือนผู้ใหญ่ วัยรุ่นพยายามเรียกร้องความสนใจจากผู้ปกครองและคนรอบข้าง แต่ก็ไม่เท่ากับความรักที่ต้องการจากเพื่อนวัยรุ่นด้วยกัน

2. ความต้องการเป็นอิสระ

ความต้องการเป็นอิสระของวัยรุ่น หมายถึง การพ้นจากความดูแลของบิดามารดาแบบเด็กเล็ก อยากระงับชีวิตของตนเอง เป็นตัวของตัวเอง มีเวลาห่างจากสมาชิกในครอบครัว มีโอกาสอยู่ตามลำพัง (อำไพ อินฟ้าแสง. 2524: 17) ความต้องการเป็นอิสระของวัยรุ่น บางทีก็เป็นปัญหาสำหรับผู้ใหญ่ หรือผู้ปกครอง ที่ต้องการให้เด็กของตนเป็นไปตามความต้องการของตน วัยรุ่นถือว่า การที่ผู้ปกครองทำเช่นนั้น เป็นการดูถูกตน เพราะวัยรุ่นมักไม่พอใจสภาพความเป็นอยู่ของตน ชอบแยกตัวออกจากสังคม วัยรุ่นตอนต้นมีความสนใจตนเอง มักชอบอยู่ตามลำพัง เริ่มสำรวจการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย มีความรู้สึกในด้านต่างๆ ความสำเร็จและความล้มเหลวแล้วจึงปรับปรุงแก้ไขตนเอง วัยรุ่นบางคนมีความรู้เกี่ยวกับค่านิยมของบุคลิกภาพในสังคม มีความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเองให้มากขึ้น วัยรุ่น 15-16 จะมีความรู้สึกไม่ชอบตนเองมากที่สุด แต่ต่อมากจะมีความต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองมากขึ้น (ฉลอง อินทรีย์. 2527: 7)

3. ความต้องการความสำเร็จ

ความสำเร็จเป็นเครื่องหมายบอกระดับความสามารถของตน ระดับความสามารถจะบอกรับระดับความสำคัญของคน ดังนั้น ทุกคนที่มุ่งทำงานมุ่งทำกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นงานชนิดใดย่อมมุ่งหมายว่าจะต้องให้ได้ดี และทำให้สำเร็จ

4. ความต้องการปรัชญาชีวิต

ปรัชญาชีวิต หมายถึง ความจริงสูงสุด วัยรุ่นต้องการความจริงสูงสุดแห่งชีวิต อันที่จริงการแสวงหาความจริงเป็นธรรมชาติของมนุษย์ตั้งแต่เด็ก ดังจะเห็นได้จากปัญหาที่เด็กเล็กๆ ตั้งเป็นคำถามขึ้นถามผู้ใหญ่เพื่อจะหาข้อมูลที่เป็นความจริง เมื่อมาถึงวัยรุ่น วุฒิปากทางปัญญาของเขามาถึงขั้นปรารถนาจะทราบความหมายที่แท้จริงของชีวิต จะครุ่นคิดแต่ปัญหานี้ จะตั้งปัญหาว่าอะไร คือความจริง อะไรคือสัจจะ ศาสนาเกี่ยวกับสัจจะอย่างไร และอะไรคืออุดมการณ์ เพื่อเป็นหลักยึดให้เกิดความมั่นใจในตัวเอง และให้มีอารมณ์มั่นคง (อำไพ อินฟ้าแสง. 2524: 18)

ฉลอง อินทรีย์, และคณะ. (2527: 29) ได้ทำการศึกษาความต้องการของวัยรุ่นพบว่า วัยรุ่นมีความต้องการดังต่อไปนี้

1. ต้องการความรัก ความอบอุ่นจากบิดามารดา และผู้เลี้ยงดูเป็นอันดับแรก เพราะครอบครัวมีอิทธิพลอย่างมากแก่ชีวิตจิตใจ อนาคต สังคมของวัยรุ่น วัยรุ่นที่ขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา และผู้เลี้ยงดูจะก่อให้เกิดปัญหามากมายทั้งแก่วัยรุ่นเองและแก่สังคม
2. ต้องการเพื่อนมากกว่าวัยอื่นๆ เพราะวัยรุ่นเชื่อว่าเพื่อนตอบสนองความต้องการได้หลายประการ เช่น ความรู้สึกอบอุ่นในการเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและของสังคม มีการร่วมกิจกรรมร่วมกันทั้งในยามทุกข์ยามสุขกับตนเองได้
3. ต้องการเป็นที่ยอมรับ ได้รับการยกย่องสรรเสริญทั้งต่อหน้าและลับหลัง
4. ต้องการมีประสบการณ์และผจญภัย วัยรุ่นชอบสิ่งแปลกใหม่ ชอบทดลอง ชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบขบขังบังคับ อยากรมีประสบการณ์ใหม่ ๆ จึงเป็นเหตุให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น ยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

5. ต้องการความมั่นคง เพราะตัวของเขาเองมีอารมณ์ไม่แน่นอน เปลี่ยนแปลงได้เสมอ ลังเล สับสน ฉะนั้นจึงต้องการความมั่นคงปลอดภัยให้กับตนเอง

6. ต้องการความยุติธรรม ความถูกต้อง ทั้งในเรื่องส่วนตัว และเรื่องส่วนรวม ต้องการความสวยงามทางร่างกาย ความต้องการที่ทันสมัยอยู่ในแฟชั่นอยู่ในกลุ่มวัยรุ่นที่ชื่นชอบเหมือนกัน

วัยรุ่นมีความต้องการความเป็นส่วนตัว คือ ความเป็นอิสระ ได้ให้ความหมายความเป็นส่วนตัวของวัยรุ่นครอบคลุมในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. เรื่องการแต่งกาย รวมความไปถึงการเลือกซื้อเสื้อผ้า
2. เรื่องการคบเพื่อนรวมถึงการติดต่อสื่อสาร การใช้โทรศัพท์การเขียนจดหมายการติดต่อ

ต่อ สื่อสารทาง Internet

3. การคบเพื่อนต่างเพศ ในความหมายของการเป็น แฟน หรือ เพื่อนพิเศษ
4. การเรียน หรือการหาความรู้ เช่น จะเรียนอะไร เรียนที่ไหน เมื่อใด รวมความถึงการ

เรียนพิเศษนอกเวลา การกวาดวิชา

5. การประกอบอาชีพ
6. การแสวงหาความบันเทิง ทั้งในบ้านและนอกบ้าน
7. การใช้เวลาว่างทำกิจกรรม เช่น งานอดิเรก การกีฬา ดนตรี และการท่องเที่ยว
8. การดูแลสุขภาพและอนามัย
9. การวางตัวและการประพฤติปฏิบัติในบางเรื่องยังเป็นเรื่องส่วนตัวอยู่

4. ความหมายของชุมชน

4.1 ความหมายและประเภทของชุมชน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 123) ได้ให้ความหมายของชุมชนไว้ว่า ชุมชน หมายถึง หมู่ชน, กลุ่ม คนที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคมขนาดเล็ก อาศัยอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกัน และมีผลประโยชน์ร่วมกัน

ทวี ทิมชา (2528: 2) ได้ให้ความหมายชุมชนว่า ชุมชน (Community) เป็นกลุ่มของบุคคลจำนวนหนึ่ง มีอาณาเขตหรือขอบเขตทางภูมิศาสตร์ที่แน่นอน มีการดำเนินวิถีชีวิตในสังคมอย่างเดียวกัน มีความสัมพันธ์ติดต่อกัน และมีผลประโยชน์ร่วมกัน

สุดา ทัพสุวรรณ (2529: 2) ชุมชน คือ กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันในขอบเขตพื้นที่หนึ่ง ในกลุ่มคนนั้นประกอบด้วยหลายครอบครัว ซึ่งมีความสัมพันธ์กันหลายรูปแบบ เป็นญาติพี่น้อง เป็นเพื่อนบ้าน สามารถใช้ชีวิตประจำวันร่วมกันได้

สมพล จุลโกลบ (2526: 198-199) ได้ให้ความหมาย ชุมชน คือ ระบบสังคมหนึ่งประกอบด้วย คนที่อยู่ในอาณาบริเวณเดียวกัน และสมาชิกในอาณาบริเวณนั้น กระทำกิจกรรมเพื่อบำบัดความต้องการที่จำเป็นร่วมกัน

สรุปได้ว่า ชุมชน คือ กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ร่วมกันในอาณาเขตบริเวณเดียวกัน มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา การปกครองและกฎหมาย เหมือนกัน ชุมชนจึงประกอบไปด้วย กลุ่มคน ขนาดของอาณาบริเวณที่แน่นอน คนในกลุ่มมีความสัมพันธ์ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรร่วมกัน

ชุมชน หมายถึง ชุมชนแออัด ชุมชนชานเมือง เคหะชุมชน หมู่บ้านจัดสรร และชุมชนเมืองที่กรุงเทพมหานครกำหนดขึ้น การแบ่งประเภทของชุมชน กำหนดตามลักษณะ ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ ตลอดจนลักษณะของการดำรงชีพและการคมนาคม (สำนักงานพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร. 2548: 2) ได้แบ่งประเภทของชุมชน ตามลักษณะ ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ ตลอดจนลักษณะของการดำรงชีพและการคมนาคม สามารถแบ่งประเภทของชุมชน ดังนี้

4.1.1 ชุมชนแออัด หมายถึง ชุมชนส่วนใหญ่ที่มีอาคารหนาแน่น ไร้ระเบียบและชำรุดทรุดโทรม ประชาชนอยู่อย่างแออัด มีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้อยู่อาศัย โดยให้ถือเกณฑ์ความหนาแน่นของบ้านเรือนอย่างน้อย 15 หลังคาเรือนต่อพื้นที่ 1 ไร่

4.1.2 ชุมชนชานเมือง หมายถึง ชุมชนที่กรุงเทพมหานครได้จัดทำเป็นประกาศกำหนดชุมชนโดยมีพื้นที่ดำเนินการด้านเกษตรกรรมในเขตกรุงเทพมหานครเป็นส่วนใหญ่ มีบ้านเรือนไม่แออัด แต่ขาดการวางแผนทางด้านผังชุมชน เช่น ทางระบายน้ำ ทางเดินเท้า เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาน้ำท่วมขัง การสัญจรไปมาของประชาชนในชุมชน

4.1.3 ชุมชนหมู่บ้านจัดสรร หมายถึง ชุมชนที่มีบ้านจัดสรรที่เป็นที่อยู่อาศัย และดำเนินการโดยภาคเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีลักษณะเป็นบ้านเดี่ยวที่มีบริเวณ ทาวน์เฮาส์ ตึกแถว หรือบ้านแฝด สภาพทั่วไปควรจะต้องมีการพัฒนา เช่น ทางระบายน้ำ ชยะ ทางเท้า ซึ่งกรุงเทพมหานครพิจารณาถึงความต้องการของประชาชนและความเหมาะสมในการที่จะเข้าไปดำเนินการพัฒนา ซึ่งจะได้จัดทำเป็นประกาศกำหนดชุมชน

4.1.4 เคหะชุมชน หมายถึง ชุมชนที่ได้รับการจัดตั้งดำเนินการและดูแลโครงการโดยการเคหะแห่งชาติ มีสภาพเป็นแฟลต และกรุงเทพมหานครเข้าไปดำเนินการ ในด้าน ทางระบายน้ำ ชยะ ทางเท้า เศรษฐกิจ สังคม อนามัยและอื่น ๆ

4.1.5 ชุมชนเมือง หมายถึง ชุมชนที่มีความหนาแน่นของบ้านน้อยกว่าชุมชนแออัด กล่าวคือ น้อยกว่า 15 หลัง ต่อ 1 ไร่ แต่มีความหนาแน่นของจำนวนบ้านมากกว่าชุมชนชานเมือง กรุงเทพมหานครได้จัดทำประกาศกำหนดเป็นชุมชน

4.2 ประวัติและชุมชนเขตบางรัก

สำนักงานเขตบางรัก เดิมเป็นอำเภอ ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2450 โดยประกาศกระทรวงนครบาล รวมอำเภอชั้นใน 4 อำเภอ (ประกาศเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน ร.ศ. 127 ตรงกับ พ.ศ. 2450) อาศัยที่ของเอกชน ตั้งอยู่บนถนนสี่พระยาเป็นที่ทำการชั่วคราว และได้สร้างที่ทำการอำเภอถาวรขึ้นที่ถนนนเรศ มีพื้นที่ 5.536 ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตปทุมวัน ตั้งแต่สะพานเจริญสวัสดิ์ 36 ข้ามคลองผดุงกรุงเกษม ไปตามถนนพระราม 4 ถึงสี่แยกวิฑู ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ติดต่อกับเขตสาทร ตั้งแต่สี่แยกวิฑูไปตามลำคลองสาทรฝั่งเหนือถึงปากคลองสาทรที่สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตคลองสานและเขตสัมพันธวงศ์ ตั้งแต่ปากคลองสาทรที่สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ขึ้นไปตามลำน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก ถึงปากคลองผดุงกรุงเกษม ถึงสะพานเจริญสวัสดิ์

เขตบางรักเป็นเขตที่มีการประกอบธุรกิจกับชาวต่างประเทศมากที่สุด โดยเฉพาะถนนสีลม ถนนสุรวงศ์ ซึ่งเป็นย่านที่ตั้งของสำนักงานธุรกิจของชาวต่างประเทศ ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน โรงแรมชั้นหนึ่ง ภัตตาคารและร้านค้า รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากมาย อาจกล่าวได้ว่าถนนสีลมเป็นย่านธุรกิจที่สำคัญของประเทศ ฉะนั้น อาชีพส่วนใหญ่ในเขตบางรัก จึงเป็นการประกอบธุรกิจการค้า แต่ส่วนใหญ่แล้ว นักธุรกิจที่ประกอบกิจการในเขตบางรัก มักมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขต สำหรับแขวงมหาพฤฒาราม บริเวณนี้เรียกว่าสะพานเหลือง และสะพานสว่างยังมีประชาชนเชื้อชาติจีนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี เขตบางรักแบ่งการปกครองออกเป็น 5 แขวง คือ

1. แขวงมหาพฤฒาราม
2. แขวงสี่พระยา
3. แขวงสุริยวงศ์
4. แขวงสีลม
5. แขวงบางรัก

ประกอบด้วยชุมชน จำนวน 16 ชุมชน แยกเป็น ชุมชนเมือง 14 ชุมชน ชุมชนแออัด 1 ชุมชน เคหะชุมชน 1 ชุมชน ดังนี้

1. ชุมชนซอยวัดม่วงแคและมัธยมวิฑู
2. ชุมชนซอยพิพัฒน์ 2
3. ชุมชนซอยหลังวัดหัวลำโพง
4. ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม
5. ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา)
6. ชุมชนซอยไวดี
7. ชุมชนตรอกขุนนาวา
8. ชุมชนซอยสองพระ

9. ชุมชนตรอกห้านาย
10. ชุมชนซอยสันติภาพ
11. ชุมชนศรีเวียง
12. ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย
13. ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก
14. ชุมชนสมบุญณ์ปัญญา
15. ชุมชนซอยพระนคเรศ
16. ชุมชนซอยจอมสมบุญณ์

4.3 สถานที่ทางนันทนาการเขตบางรัก

4.3.1 ห้องสมุดเนลสัน เฮย์ (Neilson Hays) ตั้งอยู่ในพื้นที่ 1 ไร่เศษ ริมนถนนสุรวงศ์ ก่อตั้งขึ้นในสมัยหมอบรัดเลย์ หมอสมิธ ราวปี พ.ศ.2411(ค.ศ.1869) โดยภรรยาของหมอทั้งสองทำเป็นบาร์ซาร์เพื่อหาเงินมาซื้อหนังสือเพิ่มเติมแล้วแลกกันอ่านและตั้งเป็น "The Bangkok Ladies Library Association" โดยไม่หวังผลกำไร

4.3.2 พิพิธภัณฑ์หินแปลกพิพิธภัณฑ์หินแปลก ตั้งอยู่บนถนนเจริญกรุง ระหว่างซอยเจริญกรุง 26 และ 28 เป็นพิพิธภัณฑ์หินแปลกแห่งแรกในประเทศไทยและ ในเอเชียอาคเนย์ ก่อตั้งโดยคุณบรรจง เลิศนิมิตร ประธานสมาคมหินแปลกนานาชาติ เมื่อเดือนกรกฎาคม 2542 ภายในพิพิธภัณฑ์ได้เก็บรักษา และจัดแสดงหินหยก หินธรรมชาติ หินย้อย ฟอสซิล และหินที่มีรูปร่างแปลกจำนวนกว่า 2000 ชิ้น ซึ่งเป็นหินที่มีกำเนิดในประเทศไทยเกือบทั้งหมด ทั้งเนื้อหิน สี สัน ลวดลาย และโครงสร้างเป็นสิ่งที่มีความค่าตามธรรมชาติ ซึ่งมนุษย์ไม่อาจสร้างสรรค์ขึ้นมาได้ โดยเปิดให้ชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 10.00-17.30 น.

4.3.3 ลานกีฬาประจำชุมชน เป็นการส่งเสริมทางด้านกีฬาให้กับประชาชนได้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพโดยการจัดสภาพแวดล้อมในชุมชนกับสถานที่ในแต่ละชุมชนโดยการส่งเสริมของฝ่ายพัฒนาชุมชนเขตบางรักและศูนย์บริการสาธารณสุข 23 สีพระยา กรุงเทพมหานคร

4.3.4 สถานที่สำคัญทางศาสนาพุทธมี 4 แห่ง คือ

- 4.3.4.1 วัดหัวลำโพง ถ.พระรามที่ 4
- 4.3.4.2 วัดมหาพฤฒาราม ถ.มหาพฤฒาราม
- 4.3.4.3 วัดแก้วแจ่มฟ้า ถ.สีพระยา
- 4.3.4.4 วัดม่วงแค ถ.เจริญกรุง

4.3.5 สถานที่สำคัญทางศาสนาคริสต์มี 7 แห่ง คือ

- 4.3.5.1 โบสถ์อัสสัมชัญ ถ.เจริญกรุง : นิกายคาทอลิก
- 4.3.5.2 โบสถ์เซนต์โยเซฟ ถ.คอนแวนต์ : นิกายคาทอลิก
- 4.3.5.3 โบสถ์สัจจศึกษา ถ.ศรีเวียง : นิกายโปรเตสแตนต์

- 4.3.5.4 โบสถ์คริสต์ธรรมศึกษา ถ.พระรามที่ 4 : นิกายโปรเตสแตนต์
- 4.3.5.5 โบสถ์สี่สัมพันธ์ ถ.ศรีเวียง : นิกายโปรเตสแตนต์
- 4.3.5.6 โบสถ์เยลเฮลเอ็มโมเรียล ซ.สว่าง ถ.พระรามที่ 4 :นิกายโปรเตสแตนต์
- 4.3.5.7 โบสถ์คริสต์จักรที่ 2 ถ.พระรามที่ 4 : นิกายโปรเตสแตนต์
- 4.3.6 สถานที่สำคัญทางศาสนาอิสลามมี 4 แห่ง คือ
 - 4.3.6.1 มัสยิดบ้านอยู่ ถ.เจริญกรุง แขวงบางรัก
 - 4.3.6.2 มัสยิดนุรุลนะซีฮะห์ ถ.สีลม แขวงสีลม
 - 4.3.6.3 มัสยิดฮารูน ถ.เจริญกรุง แขวงบางรัก
 - 4.3.6.4 มัสยิดไทย-ปากีสถาน ถ.เจริญกรุง แขวงสี่พระยา
- 4.3.7 สถานที่สำคัญทางศาสนาฮินดู 1 แห่ง คือ
 - 4.3.7.1 วัดพระศรีมหาอุมาเทวี(วัดแขก)
- 4.3.8 ศาลเจ้า 4 แห่ง คือ
 - 4.3.8.1 ศาลเจ้าปูนเถ่ากง
 - 4.3.8.2 ศาลเจ้าซิดเซี่ยม้า
 - 4.3.8.3 ศาลเจ้าอ้วงเอี้ย
 - 4.3.8.4 ศาลเจ้าเจียวเอ็งเนี้ยว
- 4.3.9 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมี 5 แห่ง คือ
 - 4.3.9.1 โรงเรียนวัดสวนพลู
 - 4.3.9.2 โรงเรียนวัดม่วงแค
 - 4.3.9.3 โรงเรียนวัดแก้วแจ่มฟ้า
 - 4.3.9.4 โรงเรียนวัดมหาพฤฒาราม
 - 4.3.9.5 โรงเรียนวัดหัวลำโพง
- 4.3.10 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญ กระทรวงศึกษาธิการมี 2 แห่ง คือ
 - 4.3.10.1 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม
 - 4.3.10.2 โรงเรียนพุทธจักรวิทยา
- 4.3.11 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มี 4 แห่ง คือ
 - 4.3.11.1 โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน
 - 4.3.11.2 โรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก
 - 4.3.11.3 โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์
 - 4.3.11.4 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนเวนต์
- 4.3.12 ศูนย์บริการสาธารณสุขมี 1 แห่ง
 - 4.3.12.1 ศูนย์บริการสาธารณสุข 23 สี่พระยา ถ.สี่พระยา

4.3.13 ศูนย์การค้ามี 5 แห่ง คือ

4.3.13.1 โรบินสันสีลม 2 ถนนสีลม แขวงสุริยวงศ์

4.3.13.2 โรบินสันบางรัก 1522 ถ.เจริญกรุง แขวงบางรัก

4.3.13.3 สีลมคอมเพล็กซ์ 191 ถ.สีลม แขวงสีลม

4.3.13.4 อาคารยูไนเต็ด 123 ถ.สีลม แขวงสีลม

4.3.13.5 เซ็นทรัล พลาซ่า 30 ถ.สีลม แขวงสีลม

4.3.14 สวนหย่อมมี 3 แห่ง

4.3.14.1 สวนหย่อมวิทยุ แยกวิทยุ ถ.สาทรเหนือ เนื้อที่ 54 ตารางเมตร

4.3.14.2 สวนหย่อมสามย่าน ถ.พระรามที่ 1 เนื้อที่ 84 ตารางเมตร

4.3.14.3 สวนหย่อมมหาพฤฒาราม เลียบคลองผดุงกรุงเกษม เนื้อที่ 20 ตารางเมตร

4.4 กิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน

กรุงเทพมหานคร ให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน ในเรื่องของการรักษาสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาเคหะสถาน ผ่านหน่วยงานต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สำนักพัฒนาชุมชน สำนักรักษาความสะอาด สำนักอนามัย สำนักสวัสดิการสังคม และสำนักงานเขต โดยการจัดทำโครงการต่างๆ การสนับสนุนงบประมาณลงสู่ชุมชนโดยตรง สนับสนุนในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ และส่งเสริมการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน โครงการหรือกิจกรรมที่กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการ เพื่อสนับสนุนให้มีกิจกรรมในชุมชนของเขตบางรัก ดังนี้

4.4.1 กิจกรรม/โครงการที่จัดเพื่อเด็กและเยาวชน เช่น กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ การพัฒนาศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน การเข้าค่ายเยาวชนด้านสิ่งแวดล้อม ยาเสพติด สภายาวชน ตลอดจนการศึกษาดูงานด้านต่างๆ ซึ่งการทำกิจกรรม/โครงการกับเด็กและเยาวชน อายุระหว่าง 6-20 ปี

4.4.2 กิจกรรม/โครงการที่จัดเพื่อผู้สูงอายุ ลักษณะของกิจกรรมเน้นส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ การให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย จะอยู่ในกิจกรรมนันทนาการ การเล่นเกม วัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ

4.4.3 กิจกรรม/โครงการที่จัดเพื่อกลุ่มประชาชน กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกรูปแบบ ทุกเพศ ทุกวัย ลักษณะเป็นการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานด้านต่างๆ ส่งเสริมด้านอาชีพ ส่งเสริมการพัฒนาสภาพแวดล้อม เช่น การคัดแยกขยะ การปลูกต้นไม้ในชุมชน ส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี การพัฒนาถิ่นที่อยู่อาศัย และการส่งเสริมการแข่งขันกีฬาระหว่างชุมชน การรณรงค์เรื่องยาเสพติด การอบรมอาสาสมัคร และห้องสมุดชุมชน

4.4.4 กิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งส่งเสริมให้ประชาชนมีการรวมกลุ่ม และองค์กรต่าง ๆ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร สภายาวชน กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มเด็กและเยาวชน และกลุ่มผู้สูงอายุ

4.4.5 กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน เป็นกิจกรรมเพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน การอนุรักษ์ฟื้นฟูจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รณรงค์ทำความสะอาดคูคลอง การทิ้งขยะ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนและเยาวชนในชุมชน

4.4.6 กิจกรรมการพัฒนาระบบงานพัฒนาชุมชน กิจกรรม/ภารกิจเป็นการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของภาครัฐกรุงเทพมหานคร กับชุมชนในเขต ในด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ด้านพัฒนาชุมชน การบริการชุมชนด้วยอาสาสมัครเพื่อช่วยปฏิบัติงานสร้างความสัมพันธ์อันดีในการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนในชุมชน และหน่วยงานของรัฐ

4.5 ชุมชนที่ทำการศึกษ

4.5.1 ชุมชนซอยพิพัฒน์ 2

ที่ตั้ง ซอยพิพัฒน์ 2 ถนนคอนแวนต์ เยื้องโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ แขวงสีลม

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อาคารที่จอดรถของบริษัท ซี.พี.ทาวเวอร์

ทิศใต้ ติดต่อกับ ซอยพิพัฒน์ 2

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ถนนคอนแวนต์ 2

ทิศตะวันตก ติดต่อกัน ซอยพิพัฒน์

ชุมชนซอยพิพัฒน์ 2 มีนายเจริญศักดิ์ จินตานาวกุล เป็นประธานชุมชน ชุมชนนี้มีพื้นที่ในบริเวณชุมชนเดิมเป็นที่ดินของทรัพย์สินส่วนพระองค์ของสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 ต่อมาได้ยกพื้นที่ให้กับกรมราชพัสดุ กระทรวงการคลัง เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ และเริ่มมีคนเข้ามาตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัย จึงได้ทำสัญญาเช่าหน้าดิน โดยสัญญาเช่าปี ต่อ ปี โดยเก็บค่าเช่าเป็นรายเดือน ปัจจุบันกรมธนารักษ์เป็นผู้ดูแลพื้นที่ส่วนนี้ และมีโครงการพัฒนาพื้นที่ในเชิงพาณิชย์ โดยแบ่งพื้นที่ในเชิงพาณิชย์ 10 ไร่ และที่เหลืออีก 2 ไร่ จัดสร้างแฟลตให้ชาวชุมชนได้เข้ามาอยู่อาศัยด้วย แต่ต่อมาโครงการได้ระงับไป

สภาพโดยทั่วไป บ้านเรือนเป็นบ้านไม้ 2 ชั้น ส่วนมากจะมีรั้วบ้านทำด้วยไม้ บางหลังทำเป็นคอนกรีต ทางเดินเท้าและทางระบายน้ำเป็นคอนกรีต มีจำนวน 378 ครอบครั้ว 152 หลังคาเรือน และมีจำนวนประชากรทั้งหมด 937 คน

การศึกษา ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา, อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา

ศาสนา พุทธ, คริสต์, อิสลาม

อาชีพ ค้าขาย, รับจ้าง, ธุรกิจส่วนตัว, รับราชการ และรัฐวิสาหกิจ

กิจกรรมสัมพันธ์ในชุมชน

1. กิจกรรมร่ำรวยเงินทุกวันพุธ
2. กิจกรรมวันสำคัญทางประเพณี เช่น วันขึ้นปีใหม่, วันสงกรานต์
3. กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา ออกพรรษา มาฆบูชา
4. กิจกรรมของผู้สูงอายุ
5. กิจกรรมลานกีฬาชุมชน
6. การจัดกิจกรรมและการตั้งห้องสมุดชุมชน

4.5.2 ชุมชนแฟลตครอบครัว สน.บางรัก

ที่ตั้ง แฟลตสถานีตำรวจนครบาลบางรัก ถนนนเรศ แขวงสี่พระยา

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ซอยศาลเจ้าเจ็ด
ทิศใต้	ติดต่อกับ อาคารพาณิชย์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ถนนนเรศ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ สนามแบดมินตันนเรศ

ชุมชนแฟลตครอบครัว สน.บางรัก มี นายดาบตำรวจวิเชียร บุญยะโสเมะ เป็นประธาน ชุมชนชุมชนตั้งอยู่หลังสถานีตำรวจนครบาลบางรัก จัดสร้างขึ้นพร้อมกับสถานีตำรวจนครบาลบางรัก ก่อตั้งมาประมาณ 80 ปี เป็นแฟลต สภาพโดยทั่วไปชาวชุมชนเป็นครอบครัวของตำรวจ มีความเป็นระเบียบ มี 239 ครอบครัว 154 หลังคาเรือน และมีจำนวนประชากรทั้งหมด 321 คน

การศึกษา	มัธยมศึกษา, อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา
ศาสนา	พุทธ
อาชีพ	รับราชการ, รับจ้าง และแม่บ้าน

กิจกรรมสัมพันธ์ในชุมชน

1. กิจกรรมวันสำคัญ เช่น วันขึ้นปีใหม่, วันสงกรานต์
 2. กิจกรรมรณรงค์ทำความสะอาดในชุมชน เช่น จัดวันทิ้งของ (ขยะ)
 3. กิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน เช่น งานวันเด็ก, กีฬาชุมชน
 4. สนับสนุนหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในการต่อต้านยาเสพติด
 5. สนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชน ประชาชนทั่วไปได้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
- กิจกรรมส่งเสริมทางด้านกีฬา

4.5.3 ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย

ที่ตั้ง ตลาดสดเพชรพลอย ตรอกเพชรพลอย ถนนสี่พระยา แขวงสี่พระยา

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ซอยศาลเจ้าเจ็ด

ทิศใต้ ติดต่อกับ ซอยสะพานยาว

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตรอกเพชรพลอย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ซอยศาลเจ้าเจ็ด

ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย มี นางภัทรวดี รั้งฉิ่งศรี เป็นประธานชุมชน ชุมชนนี้ก่อตั้งมาประมาณ 100 ปี มีเนื้อที่ประมาณ 2.5 ไร่ แต่เดิมที่ดินเป็นของ 2 พี่น้อง ที่ชื่อ เพชร และพลอย โดยมีบางส่วนเป็นที่ดินของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และต่อมาสองพี่น้องได้เป็นหมอในราชสำนักสมัยรัชกาลที่ 5 ชาวบ้านจึงตั้งชื่อเรียกชุมชนนี้ว่า “หมู่บ้านหมอเพชรหมอพลอย” มีตรอกเข้าตั้งตามชื่อ ตรอกหมอเพชรหมอพลอย ในส่วนของที่ดินของทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ได้ก่อตั้งเป็นตลาดสดแบ่งเป็น 3 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 ขายอาหาร ชั้นที่ 2 และ 3 เป็นที่พักอาศัย ตั้งชื่อว่า “ตลาดสดเพชรพลอย” และโดยรอบของชุมชนมีสภาพบ้านเรือนเป็นตึกแถว 2 – 5 ชั้น และบางส่วนอาศัยอยู่บนอาคารของตลาดสด มีความเป็นระเบียบ ประชาชนส่วนใหญ่เป็นคนไทย จีน มีจำนวน 694 ครอบครัว 406 หลังคาเรือน และมีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,447 คน

การศึกษา ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา, อาชีวศึกษา อุดมศึกษา ฯลฯ

ศาสนา พุทธ

อาชีพ ค้าขาย, รับจ้าง, แม่บ้าน, ธุรกิจส่วนตัว, รับราชการ และรัฐวิสาหกิจ

กิจกรรมสัมพันธ์ในชุมชน

1. กิจกรรมวันสำคัญ เช่น วันขึ้นปีใหม่, วันสงกรานต์
2. กิจกรรมวันพิเศษ เช่น วันพ่อแห่งชาติ, วันแม่แห่งชาติ
3. กิจกรรมงานประจำปีไหว้ศาลเจ้า
4. งานประเพณี ทำบุญทอดกฐิน, ผ้าป่า
5. สนับสนุนหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในการต่อต้านยาเสพติด
6. สนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชน ประชาชนทั่วไปออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

4.5.4 ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม

ที่ตั้ง ซอยแก้วฟ้า ถนนมหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ซอยสว่าง 6
ทิศใต้	ติดต่อกับ วัดมหาพฤฒาราม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ถนนมหาพฤฒาราม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ถนนนวมานนคร

ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม มี นางสุจิตต์ เกียรติสุภา เป็นประธานชุมชน ชุมชนนี้เป็นชุมชนเก่าแก่ก่อตั้งมานานประมาณ 60 ปี มีเนื้อที่ประมาณ 5 ไร่ เป็นบ้านสองชั้น และบางส่วนมีการปรับปรุงใหม่ให้ดีขึ้น สภาพบ้านเรือนโดยทั่วไปมีความเป็นระเบียบ ประชาชนส่วนใหญ่เป็นคนไทยเชื้อสายจีน มี 231 ครอบครัว 114 หลังคาเรือน และมีจำนวนประชากรทั้งหมด 673 คน

การศึกษา	ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา, อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา
ศาสนา	พุทธ
อาชีพ	ค้าขาย, รับจ้าง, ธุรกิจส่วนตัว, รับราชการ และรัฐวิสาหกิจ

กิจกรรมสำคัญในชุมชน

1. กิจกรรมวันสำคัญ เช่น วันขึ้นปีใหม่, วันสงกรานต์
2. กิจกรรมงานประจำปีไหว้ศาลเจ้า
3. รณรงค์ทำความสะอาดในชุมชน
4. สนับสนุนหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในการต่อต้านยาเสพติด
5. สนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปได้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

4.5.5 ชุมชนชอยสองพระ

ที่ตั้ง ชอยสองพระและตรอกหมอสุน่ ถนนสี่พระยา แขวงมหาพฤฒาราม

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ชอยกิจพาณิชย์

ทิศใต้ ติดต่อกับ ชอยจอมสมบูรณ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ถนนพระราม 4

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ถนนสี่พระยา

ชุมชนชอยสองพระ มี นายอ่อง บังดำรงค์ เป็นประธานชุมชน ชุมชนนี้เป็นชุมชนเก่าแก่มาก่อนตั้งมานานประมาณ 60 ปี มีเนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ เป็นบ้านไม้ และบางส่วนมีการปรับปรุงใหม่เป็นตึก สภาพบ้านเรือนแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ (1) ชอยสองพระ เป็นบ้านตึก 2 ชั้น จัดสร้างอย่างเป็นระเบียบ และ (2) ตรอกหมอสุน่ เป็นบ้านไม้ปะปนกับตึกแถวไม่มีความเป็นระเบียบ ประชาชนส่วนใหญ่เป็นคนไทย มี 724 ครอบครัว 420 หลังคาเรือน และมีจำนวนประชากรทั้งหมด 2,896 คน

การศึกษา ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา, อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา

ศาสนา พุทธ

อาชีพ ค้าขาย, รับจ้าง และธุรกิจส่วนตัว

กิจกรรมสำคัญในชุมชน

1. กิจกรรมวันสำคัญ เช่น วันขึ้นปีใหม่, วันเด็กแห่งชาติ
2. กิจกรรมงานประจำปีไหว้ศาลเจ้า
3. รณรงค์ทำความสะอาดในชุมชน
4. สนับสนุนหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในการต่อต้านยาเสพติด
6. สนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนได้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
7. กิจกรรมชุมชนเข้มแข็ง ร่วมกับหน่วยงานของภาครัฐ

4.5.6 ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา)

ที่ตั้ง ซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า ถนนสี่พระยา แขวงมหาพฤฒาราม เขตบางรัก

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ซอยสว่าง 7
ทิศใต้	ติดต่อกับ ถนนสี่พระยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ถนนสว่าง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ซอยวัดแก้วแจ่มฟ้า

ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา) มี นางสาวอังคณา ชำรงธีระกุล เป็นประธานชุมชน ชุมชนนี้เป็นชุมชนเก่าแก่ก่อตั้งมานานประมาณ 100 ปี มีเนื้อที่ประมาณ 4 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่ถือครองโดยเอกชนถึงร้อยละ 60 ลักษณะทั่วไป เป็นตึกแถวสองชั้น สภาพกลางเก่ากลางใหม่ และเป็นอาคารที่พักอาศัยของข้าราชการตำรวจ สภาพโดยทั่วไปมีความเป็นระเบียบ ประชาชนส่วนใหญ่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนและกลุ่มใช้แรงงาน มี 172 ครอบครัว 307 หลังคาเรือน และมีจำนวนประชากรทั้งหมด 798 คน

การศึกษา	ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา, อนุปริญา และอุดมศึกษา
ศาสนา	พุทธ
อาชีพ	ค้าขาย, รับจ้าง, ธุรกิจส่วนตัว, รับราชการ และรัฐวิสาหกิจ

กิจกรรมสำคัญในชุมชน

1. กิจกรรมวันสำคัญ เช่น วันขึ้นปีใหม่, วันสงกรานต์
2. กิจกรรมงานประจำปีไหว้ศาลเจ้า “ปุนเถ่ากง”
3. รณรงค์ทำความสะอาดในชุมชน
4. สนับสนุนหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในการต่อต้านยาเสพติด
8. สนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนได้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
9. กิจกรรมชุมชนเข้มแข็ง ร่วมกับหน่วยงานของภาครัฐ
10. สนับสนุนหน่วยงานของภาครัฐกับ สน. บางรัก ในการพัฒนาชุมชน

4.5.7 ชุมชนชอยสันติภาพ

ที่ตั้ง ชอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า ถนนสี่พระยา แขวงมหาพฤฒาราม เขตบางรัก

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ถนนสี่พระยา

ทิศใต้ ติดต่อกับ ชอยสันติภาพ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ชอยสันติภาพ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ถนนนเรศ

ชุมชนชอยสันติภาพ มีนางสุภาพ ประมวลสุข เป็นประธานชุมชน ชุมชนแห่งนี้เป็นชุมชนดั้งเดิมมีเนื้อที่ประมาณ 8 ไร่ ก่อตั้งมาประมาณ 50-80 ปี จากการรวมตัวของชาวไทยเชื้อสายจีนเป็นส่วนใหญ่ แต่เดิมเป็นบ้านไม้ปะปนกับบ้านตึกแถว มีสภาพดี ส่วนใหญ่เป็นตึกแถว สภาพบ้านเรือนโดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 3 ส่วน เป็นบ้านไม้, บ้านครึ่งตึกครึ่งไม้ และบ้านตึก มีจำนวน 241 ครอบครั้ว 149 หลังคาเรือน และมีจำนวนประชากรทั้งหมด 814 คน

การศึกษา ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา, และอุดมศึกษา

ศาสนา พุทธ

อาชีพ ค้าขาย, รับจ้าง, ธุรกิจส่วนตัว, รับราชการ และรัฐวิสาหกิจ

กิจกรรมสำคัญในชุมชน

1. กิจกรรมวันสำคัญ เช่น วันขึ้นปีใหม่, วันสงกรานต์
2. กิจกรรมงานประจำปีไหว้ศาลเจ้า
3. รณรงค์ทำความสะอาดในชุมชน
4. สนับสนุนหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในการต่อต้านยาเสพติด
5. สนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนได้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยต่างประเทศ

แบลร์ (Blair, 1964: 28-34) ได้ทำการศึกษาการกระทำของผู้ใหญ่หลายอย่างที่ทำให้วัยรุ่นเกิดความรู้สึกขัดแย้งว่าในสิ่งที่ผู้ใหญ่บอกว่าไม่ควรกระทำ เช่น ไม่ควรสูบบุหรี่ ขับรถเร็ว ขับรถอย่างไม่ระมัดระวัง ไปบ้านเพื่อนหญิงขณะที่พ่อแม่ของเธอไม่อยู่บ้าน ไปดูภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นสำหรับผู้ใหญ่โดยเฉพาะ ออกนอกบ้านเป็นเวลานาน ผู้หญิงต้องแต่งหน้ามาก เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ผู้ใหญ่ไม่ให้อภัยหรือโทษ แต่ผู้ใหญ่หรือพ่อแม่ก็กระทำการสิ่งเหล่านี้ให้เด็กเห็น แบลร์ยังกล่าวต่อไปอีกว่าทัศนคติของพ่อแม่ผู้ปกครองก็เป็นต้นเหตุให้เกิดความขัดแย้งได้หลายประการ เช่น

1. พ่อแม่มักจะคาดหวังในสิ่งที่ขัดแย้งกับวัยรุ่น พยายามกดดันหรือจำกัดอิสรภาพของเด็ก หรือให้อิสรภาพแก่เด็กไม่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งยังไม่อาจจะเข้ากับเด็กได้ดี โดยเฉพาะกับเด็กชายซึ่งแนวโน้มที่ต้องการอิสรภาพตั้งแต่อายุยังน้อย

2. พ่อแม่ยอมให้เด็กมีอิสระในการตัดสินใจและเลือกโอกาสได้ตามที่เด็กต้องการ แต่พ่อแม่ก็ยังไม่เต็มใจที่จะให้เด็กกระทำเช่นนั้น ทั้งยังแสดงอาการสงสัยและไม่ยอมให้เด็กตัดสินใจเองในบางโอกาสที่สำคัญ ๆ พ่อแม่มักพอใจที่จะให้เด็กทำในสิ่งที่พ่อแม่คาดหวังเอาไว้ จึงทำให้เด็กเกิดความไม่พอใจ วิตกกังวลอันเป็นสาเหตุให้เด็กทำผิดได้

3. พ่อแม่มีแนวโน้มที่จะมองดูพฤติกรรมของเด็กอย่างผู้ใหญ่มองดูเด็กที่ทำการที่ไม่ถูกต้องเสมอ เช่น เมื่อเด็กจอดรถคุยกับเพื่อนต่างเพศ ก็มักแปลความหมายของการกระทำของเด็กไปในทางลบ หรือคาดว่างเด็กจะไม่ทำตืออย่างที่ตนคิด ตีความหมายพฤติกรรมของเด็กไปในทางไม่ดี

4. พ่อแม่ไม่พึงพอใจในวิธีการดำเนินชีวิตของตน จึงพยายามหันไปควบคุมความเป็นอยู่ของลูกให้เป็นไปตามแนวทางที่ตนวางไว้ให้ ซึ่งเป็นการขัดกับความพึงพอใจของลูก

ฮูด (Hood, 1993: 33) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานและการรับรู้ของครอบครัวกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของเด็กวัยรุ่น โดยสมมุติฐานว่า เด็กวัยรุ่นจะยังใช้ชีวิตในครอบครัวและได้รับอิทธิพลจากครอบครัว มีผลต่อชีวิตโดยจากการศึกษาทางองค์ประกอบทางจิตวิทยาของวัยรุ่นกับความพึงพอใจที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนนาการ ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลาว่างกับพื้นฐานและการรับรู้ทางครอบครัว และอิทธิพลของครอบครัวจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของพวกเขา จากการศึกษารายละเอียดองค์ประกอบทางจิตวิทยาของเด็กวัยรุ่นกับความพึงพอใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนนาการ ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลาว่างกับพื้นฐานและการรับรู้ของครอบครัว

บราวน์ (Brown, 1995: 3413) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานตามหน้าที่จำนวนเวลาว่างกับความพึงพอใจกับการได้ใช้เวลาว่างของครูสอนผู้หญิงในระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความพึงพอใจในงานที่ทำตามหน้าที่กับจำนวนเวลาว่างและความพึงพอใจกับการใช้เวลาว่าง ส่วนค่าความสัมพันธ์ระหว่าง

ความพึงพอใจในงานพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจกับการใช้เวลาว่าง

เรย์มอร์ (Reymore. 1995: 702) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบของพฤติกรรมการใช้เวลาว่างที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาช่วงวัยรุ่นใหม่มหาวิทยาลัย จนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง และรูปแบบพฤติกรรมการใช้เวลาว่างตามช่วงวัยรุ่น ได้แก่เพื่อนสนิทและผู้ปกครอง จากรูปแบบการใช้เวลาว่างที่ได้จากการศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวร่างกาย กิจกรรมบันเทิง กิจกรรมที่บ้าน และพฤติกรรมการใช้เวลาว่างที่เสี่ยงอันตราย แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงโดยการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างสูงขึ้นเมื่อเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัยและจะมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น

นิสเบท (Nisbet. 1995: 75) ได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดโปรแกรมการใช้เวลาว่างให้แก่ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีความผิดปกติทางสมองประเภทสมองช้า (Mental Restart) ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวบ่งบอกถึงความสำเร็จในการจัดโปรแกรมการใช้เวลาว่างให้แก่ นักเรียนดังกล่าว ได้แก่ประสบการณ์ครูผู้สอน ระดับการศึกษาของครูผู้สอน ปีที่จบการศึกษา ความต้องการของนักเรียน

แม็คโดเวล (Mcdowell. 1996: 43,53) ได้ศึกษาเรื่องความปรารถนาและการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในการใช้เวลาว่างเปรียบเทียบระหว่างเด็กวัยรุ่นปกติกับเด็กวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมองประเภทเรียนช้า ผลการวิจัยพบว่า เด็กวัยรุ่นทั้ง 2 กลุ่มได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในการใช้เวลาว่างเปรียบเทียบระหว่างเด็กวัยรุ่นปกติกับเด็กวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมองประเภทเรียนช้า ผลการวิจัยพบว่า เด็กวัยรุ่นทั้ง 2 กลุ่มได้เข้าร่วมกิจกรรมในเวลาว่าง ได้แก่การฟังดนตรี ดูภาพยนตร์ ดูโทรทัศน์ จับกลุ่ม สนทนา วាយน้ำ พุดโทรศัพท์ ชมกีฬา ส่วนกิจกรรมที่ทั้งกลุ่มเข้าร่วมในเกณฑ์ต่ำได้แก่การจับจ่ายสิ่งของ การกินอาหารนอกบ้าน และการอ่านหนังสือ นอกจากนี้พบว่ามีปัญหาอุปสรรคที่ทำให้วัยรุ่นไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการตามที่ตนปรารถนาได้ก็คือ ความจำกัดทางด้านเวลา และ โอกาส เด็กวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมองมีความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าเด็กวัยรุ่นปกติ

คีเวล (Kivel. 1996: 1322) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของการใช้เวลาว่างในฐานะที่เป็นข้อมูลสำคัญ เป็นดัชนีที่แสดงถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศประเภทเลสเบียน เกย์ ไบเซ็กชวลของเยาวชนกลุ่ม อายุ 19-23 ปี ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของการใช้เวลาว่างมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ การใช้เวลาว่างของเยาวชนในกลุ่มดังกล่าว เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เขาเหล่านั้นพัฒนาความเข้าใจตนเองนอกจากนั้นเขาได้สรุปว่าเยาวชนซึ่งมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศจะเลือกกิจกรรมการใช้เวลาว่าง ให้สอดคล้องกับการรับรู้และความเข้าใจในตนเอง

วัตสัน (Watson.1997: 3215) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของทัศนคติและแรงจูงใจของการใช้เวลาว่างที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ การออกกำลังกายของนักศึกษาในวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างวันละ 2-3 ชั่วโมง ในการดูโทรทัศน์หรือกิจกรรมที่ไม่มีการเคลื่อนไหวซึ่งสรุปได้ว่านักศึกษามีเวลาว่างในการร่วมทำกิจกรรมนันทนาการออกกำลังกายและขาดทัศนคติที่ดี ขาดแรงจูงใจ ตลอดจนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ เพื่อการออกกำลังกายผ่อนคลายทางนันทนาการ

5.2 งานวิจัยในประเทศ

วาสนา คุณนาอภิสิทธิ์ (2523: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เวลาว่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กิจกรรมที่นักเรียนสนใจและทำมากที่สุดในเวลาว่าง คือ กิจกรรมบันเทิง รองลงมา คือ กิจกรรมกีฬา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ กิจกรรมที่นักเรียนทำมากที่สุดหลังโรงเรียนเลิก คือ การพูดคุยกับเพื่อน ประเภทกิจกรรมกีฬาที่นักเรียนชอบมาก คือ วอลเลย์บอล จักรยาน แบดมินตัน เกม ต่อสู้ป้องกันตัว ฟุตบอล วอลเลย์บอล ส่วนปัญหาที่นักเรียนประสบในการใช้เวลาว่างคือ เวลา อุปกรณ์และสถานที่ไม่เพียงพอ นักเรียนชายกับนักเรียนหญิง และนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลกับนักเรียนโรงเรียนราษฎร์มีความสนใจในการใช้กิจกรรมในเวลาว่างไม่แตกต่างกัน และนักเรียนมัธยมศึกษาใช้เวลาว่างนอกเวลาไม่แตกต่างกัน

วิจิตร ละอองศรี (2529: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่าการใช้เวลาว่างในด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกันและการใช้เวลาว่างในด้านการบำเพ็ญประโยชน์ตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันและการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านการหารายได้พิเศษ และด้านนันทนาการตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันจะเลือกใช้เวลาว่างรายการต่างๆ ตามลำดับต่างกัน

มายารี สมบุญ (2535: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่า การใช้เวลาว่างของนักเรียนตามตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครองและการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน และการใช้เวลาของนักเรียน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียนและลำดับการเกิดแตกต่างกันแต่ตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพของครอบครัว ไม่มีผลทำให้การใช้เวลาของนักเรียนแตกต่างกัน นักเรียนทุกกลุ่มในแต่ละตัวแปรเลือกใช้เวลากิจกรรม แตกต่าง

มานะ หอมยาดี (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกายของนักเรียนนายเรืออากาศ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนนายเรืออากาศโรงเรียนนายเรืออากาศ ส่วนมากมีความต้องการรายวิชาเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างเรื่องการออกกำลังกาย ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีภาพยนตร์ หรือ เทปโทรทัศน์เกี่ยวกับกีฬา ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและทักษะการออกกำลังกาย เชิญวิทยากรมาบรรยายสาธิตวิธีการใหม่ๆ ให้แก่สมาชิก มีหน่วยงานทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ นักเรียนนายเรืออากาศส่วนมากมีความต้องการการออกกำลังกายโดยมีความต้องการกิจกรรมกีฬาตามลำดับดังนี้ แบดมินตัน ฟุตบอล โบว์ลิ่ง ยิงปืน ยิงธนู เทนนิส เทเบิลเทนนิส บาสเกตบอล วอลเลย์บอล เซปักตะกร้อ วายน้ำ รักบี้ฟุตบอล ตามลำดับ และความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกายกลางแจ้งควรมีไฟฟ้าสนาม สถานที่ออกกำลังกายตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมอยู่ใกล้ ไป มา สะดวก ตู้เก็บเสื้อผ้า มีบริการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มใกล้สถานที่ออกกำลังกายมีอุปกรณ์กีฬาที่มีคุณภาพและอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

ปัทมา รอดทั้ง (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องของการใช้เวลาว่างด้วยการเล่นกีฬา และการออกกำลังกายของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างในการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย จะมีอายุระหว่าง 15-25 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพเป็นหลัก ประชาชนส่วนมากจะได้รับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเล่นกีฬา การออกกำลังกายจากรายการทีวีโทรทัศน์ และจะใช้เวลาว่างในการออกกำลังกายในวันธรรมดาและวันหยุดมากที่สุด สถานที่ออกกำลังกายใช้สถานที่ของโรงเรียนใกล้บ้านหรือหมู่บ้านเป็นสถานที่ออกกำลังกาย

วุฒิณี กมลภัทรากูร (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเป็นส่วนตัวความขัดแย้งและสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดากับบุตรวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นมีความต้องการความเป็นส่วนตัวในระดับมาก และวัยรุ่นเห็นว่าบิดามารดาให้ความเป็นส่วนตัวกับตนเองในระดับค่อนข้างมาก วัยรุ่นเพศชายมีกรอบความเป็นส่วนตัวในเรื่องของการคบเพื่อนต่างเพศมากกว่าเพศหญิงและเพศหญิงมีกรอบความเป็นส่วนตัวในเรื่องการคบเพื่อน การแสวงหาความบันเทิงการใช้เวลาว่าง และในเรื่องการวางตัวการประพฤติตนที่เห็นว่าเป็นเรื่องส่วนตัวมากกว่าเพศชาย

ปัทมา จิตปริดากร.(2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัด คลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้เวลาว่างของประชาชนส่วนใหญ่มีไม่เหมาะสม 3 ด้าน คือ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ และปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดดำเนินการ ด้านกิจกรรมนันทนาการพิเศษ และด้านสถานที่อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก

อัศวิน มณีอินทร์.(2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการใช้เวลาว่างของนิสิตที่พักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปี 2 จำนวน 375 คน 4 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่พักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใช้เวลาว่างอย่างสม่ำเสมอ (1) ด้านเกมและกีฬาในกิจกรรมวิ่งเหยาะๆ แอโรบิคแดนซ์ และว่ายน้ำ (2) ด้านการอ่าน การเขียน และการพูด ในกิจกรรมอ่านหนังสือทบทวนบทเรียน อ่านหนังสือพิมพ์ และอ่านหนังสือการ์ตูน (3) ด้านกิจกรรมอาสาสมัคร ค่ายอาสาพัฒนาที่จัดโดยนิสิตที่ได้รับอนุญาตจากกองกิจการนิสิต (4) ด้านดนตรีและเพลง ร้องเพลงคาราโอเกะ เล่นดนตรีกับเพื่อนเป็นวงดนตรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการศึกษาวิจัยครอบคลุมประเด็นหลักในการศึกษาวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำนวน 7,886 คน (ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมสำนักงานเขตบางรัก: 2548)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวัยรุ่นของชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยการกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 296) ที่ขนาดประชากร 7,886 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง ชาย 210 คน หญิง 190 คน รวม 400 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จากชุมชนทั้งหมด 16 ชุมชน ได้ชุมชนที่ทำการศึกษา 7 ชุมชน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก ได้ชุมชนที่ทำการศึกษา ดังนี้

- 1.1 ชุมชนซอยพิพัฒน์ 2
 - 1.2 ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก
 - 1.3 ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย
 - 1.4 ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม
 - 1.5 ชุมชนซอยสองพระ
 - 1.6 ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา)
 - 1.7 ชุมชนซอยสันติภาพ
2. เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถามการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจคำตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ, อายุ, และ ปัจจุบันอาศัยอยู่ในชุมชน

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ได้แก่ ด้านเกมและกีฬา, ด้านศิลปะหัตถกรรม, ด้านงานอดิเรก, ด้านดนตรีและการร้องเพลง, ด้านการอ่านการเขียนการพูด, ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 3 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ, ปฏิบัติบ้าง และไม่เคยปฏิบัติ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) แสดงข้อเสนอแนะ

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย

เกณฑ์ในการประเมินผลระดับการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ช่วง และกำหนดน้ำหนักของค่าคะแนน ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติบ้าง	ให้	2	คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติ	ให้	1	คะแนน

นำระดับการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่นมาแปลความหมายเป็นค่าเฉลี่ยรายข้อ และรายด้าน ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2534: 120)

ระดับการปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ย
ปฏิบัติเป็นประจำ	3.00 – 2.34
ปฏิบัติบ้าง	2.33 – 1.67
ไม่เคยปฏิบัติ	1.66 – 1.00

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้เครื่องมือที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการทดสอบเครื่องมือก่อนการเก็บข้อมูลจริง ดังนี้

- นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ปรึกษาคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา และการตั้งคำถาม
- นำแบบสอบถามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโทตรวจแล้ว นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์
- นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อ ภาคผนวก ข) พิจารณาข้อคำถามว่าสอดคล้องเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่นหรือไม่

เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเหมาะสมดังกล่าวโดยการให้คะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นเป็นคำถามที่เหมาะสม
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นเป็นคำถามที่เหมาะสมหรือไม่
- 1 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นไม่เหมาะสม

4. นำผลคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาแต่ละกิจกรรม มี 7 กิจกรรม แบ่งเป็น 39 ข้อ แล้วนำค่าคะแนนไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องแบบ IC (Index of Consistency) ระหว่างคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด โดยผู้วิจัยเลือกค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.5 ขึ้นไป สามารถสรุปข้อคำถามแต่ละกิจกรรมได้ และรายชื่อคำถามสามารถอ่านเข้าใจเหมาะสมกับที่ต้องการวัด

5. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับวัยรุ่นในโรงเรียนวัดอินทาราม กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach.1970: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.89 หรือ $\alpha = 8917$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยขอความอนุเคราะห์ต่อประธานชุมชน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประธานชุมชน เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2549
3. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โปรแกรม SPSS/PC* (Statistical Package for the Social Sciences) ตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้มาลงรหัส
2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติ ดังนี้
 - 2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ แจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

2.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 นำมาสรุปแล้วเสนอในรูปแบบความเรียง

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน โดยทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) สำหรับตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าพบค่าเอฟ (F-test) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย ใช้สถิติ ดังนี้

1.สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X})

1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

2.สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

2.1 ทดสอบค่า ที (t-test)

2.2 ทดสอบค่า เอฟ (F-test)

2.3 ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทดสอบโดยใช้วิธี เซฟเฟ

(Scheffe's Method)

3.สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

3.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิวิเคราะห์ออกมาในเชิงปริมาณหรือตัวเลข

3.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัท (Cronbach)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
df	แทน	ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
P	แทน	ความน่าจะเป็นหรือโอกาส (Probability)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การกำหนดเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จากข้อมูลที่รวบรวมได้โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ทางสถิติ ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ปัจจุบันอาศัยอยู่ในชุมชน นำเสนอในรูปตารางและความเรียง ดังปรากฏในตาราง 1

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 7 ด้าน ได้แก่ ด้านเกมและกีฬา, ด้านศิลปะหัตถกรรม, ด้านงานอดิเรก, ด้านดนตรีและการร้องเพลง, ด้านการอ่านการเขียนการพูด, ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชนโดยการแจกแจงความถี่ค่าเฉลี่ยนนำเสนอในรูปตาราง และความเรียง ดังปรากฏในตาราง 2-9

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร นำเสนอในรูปตารางและความเรียง ดังปรากฏในตาราง 10-16

ตอนที่ 4 สรุปข้อเสนอแนะในรูปความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ, อายุ และ ปัจจุบันอาศัยอยู่ในชุมชน โดยการแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	210	52.50
2. หญิง	190	47.50
รวม	400	100
อายุ		
1. อายุ 13-15 ปี	144	36.00
2. อายุ 16-18 ปี	174	43.50
3. อายุ 19-21 ปี	82	20.50
รวม	400	100
ชุมชน		
1. ชุมชนซอยพิพัฒนา 2	71	17.75
2. ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานี ตำรวจนครบาลบางรัก	32	8.00
3. ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย	62	15.50
4. ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม	44	11.00
5. ชุมชนซอยสองพระ	90	22.50
6. ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา)	67	16.75
7. ชุมชนซอยสันติภาพ	34	8.50
รวม	400	100

จากตาราง 1 พบว่า วิทยาลัยชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน มีข้อมูลส่วนตัว ดังนี้

เพศ กลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชาย จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 และเพศหญิง จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50

อายุ วิทยาลัยชุมชนเขตบางรักส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 16-18 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50, อายุระหว่าง 13-15 ปี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และอายุระหว่าง 19-21 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50

ชุมชนที่วิทยาลัยอาศัยอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนซอยสองพระจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50, ชุมชนซอยพิพัฒน์ 2 จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.75, ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา) จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.75, ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50, ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00, ชุมชนซอยสันติภาพ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50 และชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 7 ด้าน ได้แก่ ด้านเกมและกีฬา,ด้านศิลปหัตถกรรม,ด้านงานอดิเรก ด้านดนตรีและการร้องเพลง,ด้านการอ่านการเขียนการพูด,ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชนโดยการแจกแจงค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X} , S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียงดังปรากฏในตาราง 2-9

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ด้านเกมและกีฬา (N = 400 คน)

ด้านเกมและกีฬา	สรุปกิจกรรมนันทนาการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 วิ่ง	2.05	0.60	ปฏิบัติบ้าง
2 ว่ายน้ำ	1.81	0.63	ปฏิบัติบ้าง
3 แบดมินตัน	1.96	0.62	ปฏิบัติบ้าง
4 เทนนิส	1.70	0.70	ปฏิบัติบ้าง
5 เทเบิลเทนนิส	1.83	0.65	ปฏิบัติบ้าง
6 ขี่จักรยาน	2.09	0.68	ปฏิบัติบ้าง
7 บาสเกตบอล	1.88	0.66	ปฏิบัติบ้าง
8 ฟุตบอล	1.93	0.73	ปฏิบัติบ้าง
9 หมากลูก หรือ หมากฮอส	1.96	0.62	ปฏิบัติบ้าง
10 เกมคอมพิวเตอร์	2.24	0.62	ปฏิบัติบ้าง
11 เกมเพลย์สเตชัน (Game Play Station)	2.14	0.67	ปฏิบัติบ้าง
12 เกมโทรศัพท์มือถือ	2.30	0.63	ปฏิบัติบ้าง
รวม	1.99	0.65	ปฏิบัติบ้าง

จากตาราง 2 พบว่าวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานครใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการด้านเกมและกีฬาโดยภาพรวมวัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการปฏิบัติบ้าง ($\bar{X}=2.30, S.D.=0.63$) กิจกรรมที่วัยรุ่นใช้ในเวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ 3 อันดับแรก คือ เกมโทรศัพท์มือถือ ($\bar{X}=2.30, S.D.=0.63$) เกมคอมพิวเตอร์ ($\bar{X}=2.24, S.D.=0.62$) และเกมเพลย์สเตชัน (Game Play Station) ($\bar{X}=2.14, S.D.=0.67$) ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ด้านศิลปหัตถกรรม (N = 400 คน)

ด้านศิลปหัตถกรรม	สรุปกิจกรรมนันทนาการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 การปั้น เช่น ดินน้ำมัน, ดินเหนียว	1.80	0.66	ปฏิบัติบ้าง
2 การวาดภาพระบายสี ด้วยสีน้ำ, สีเทียน	1.88	0.57	ปฏิบัติบ้าง
3 การวาดภาพ ด้วยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์	1.98	0.68	ปฏิบัติบ้าง
รวม	1.88	0.63	ปฏิบัติบ้าง

จากตาราง 3 พบว่าวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ด้านศิลปหัตถกรรม โดยภาพรวมวัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง ($\bar{X}=1.88, S.D.=0.63$) กิจกรรมที่วัยรุ่นใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ คือ การวาดภาพด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ($\bar{X}=1.98, S.D.=0.68$) การวาดภาพระบายสีด้วยสีน้ำ ($\bar{X}=1.88, S.D.=0.57$) และการปั้นดินน้ำมัน ($\bar{X}=1.80, S.D.=0.66$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ด้านงานอดิเรก (N = 400 คน)

ด้านงานอดิเรก	สรุปกิจกรรมนันทนาการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 การสะสมของที่ระลึก เช่น ของชำร่วย	1.80	0.69	ปฏิบัติบ้าง
2 การสะสมของหายาก เช่น แสตมป์, ธนบัตร, พระเครื่อง ฯลฯ	1.80	0.68	ปฏิบัติบ้าง
3 การประดิษฐ์ของเล่น	1.80	0.64	ปฏิบัติบ้าง
4 การเลี้ยงสัตว์เลี้ยง	1.99	0.65	ปฏิบัติบ้าง
รวม	1.85	0.66	ปฏิบัติบ้าง

จากตาราง 4 พบว่าวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ด้านงานอดิเรก โดยภาพรวมวัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง ($\bar{X}=1.85, S.D.=0.66$) กิจกรรมที่วัยรุ่นใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ คือ การเลี้ยงสัตว์เลี้ยง ($\bar{X}=1.99, S.D.=0.65$) การสะสมของที่ระลึก เช่น ของชำร่วย ($\bar{X}=1.80, S.D.=0.69$) และการสะสมของหายาก เช่น แสตมป์ ($\bar{X}=1.80, S.D.=0.68$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ด้านดนตรีและเพลง (N = 400 คน)

ด้านดนตรีและเพลง	สรุปกิจกรรมนันทนาการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 การร้องเพลง เช่น คาราโอเกะ	2.22	0.63	ปฏิบัติบ้าง
2 การเล่นดนตรีสากล เช่น กีตาร์, ฯลฯ	1.94	0.68	ปฏิบัติบ้าง
3 การเล่นดนตรีไทย เช่น เป่าขลุ่ย, ฯลฯ	1.79	0.68	ปฏิบัติบ้าง
4 การฟังรายการเพลงผ่าน วิทยุ, โทรทัศน์, อินเทอร์เน็ต (Internet)	2.26	0.63	ปฏิบัติบ้าง
รวม	2.05	0.65	ปฏิบัติบ้าง

จากตาราง 5 พบว่าวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ด้านดนตรีและเพลง โดยภาพรวมวัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง ($\bar{X}=2.22, S.D.=0.65$) กิจกรรมที่วัยรุ่นใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ 3 อันดับแรก คือ การฟังรายการเพลงผ่านวิทยุ, โทรทัศน์, อินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=2.26, S.D.=0.63$) การร้องเพลง เช่น คาราโอเกะ ($\bar{X}=2.22, S.D.=0.63$) และการเล่นดนตรีสากล เช่น กีตาร์ ($\bar{X}=1.94, S.D.=0.68$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ด้านการอ่านการเขียน การพูด (N = 400 คน)

ด้านการอ่าน การเขียน การพูด	สรุปกิจกรรมนันทนาการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 อ่าน ทบทวนบทเรียน	2.14	0.62	ปฏิบัติบ้าง
2 อ่าน หนังสือทั่วไป เช่น ทองเที่ยว, ประวัติศาสตร์	2.05	0.61	ปฏิบัติบ้าง
3 อ่าน หนังสือพิมพ์ เช่น ข่าวกีฬา, ข่าวประจำวัน	2.16	0.64	ปฏิบัติบ้าง
4 อ่าน หนังสือการ์ตูน	2.26	0.69	ปฏิบัติบ้าง
5 เขียน บันทึกประจำวัน	1.84	0.69	ปฏิบัติบ้าง
6 พูดคุยผ่านโทรศัพท์	2.25	0.61	ปฏิบัติบ้าง
7 พูดคุยผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet)	2.20	0.61	ปฏิบัติบ้าง
8 พูดคุยกับเพื่อน	2.39	0.60	ปฏิบัติบ้าง
รวม	2.16	0.63	ปฏิบัติบ้าง

จากตาราง 6 พบว่าวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ด้านการอ่าน การเขียน การพูด โดยภาพรวมวัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง ($\bar{X}=2.16, S.D.=0.63$) กิจกรรมที่วัยรุ่นใช้ในเวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ 3 อันดับแรก คือ การพูดคุยกับเพื่อน ($\bar{X}=2.39, S.D.=0.60$) การอ่านหนังสือการ์ตูน ($\bar{X}=2.26, S.D.=0.69$) พูดคุยผ่านโทรศัพท์ ($\bar{X}=2.25, S.D.=0.61$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ด้านการท่องเที่ยว (N = 400 คน)

ด้านการท่องเที่ยว	สรุปกิจกรรมนันทนาการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 ชมโบราณสถาน เช่น วัด, พิพิธภัณฑ์	2.02	0.62	ปฏิบัติบ้าง
2 วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น งานวัด, ไหว้ศาลเจ้า	2.03	0.59	ปฏิบัติบ้าง
3 การพักผ่อนตามสวนสาธารณะ	2.00	0.65	ปฏิบัติบ้าง
รวม	2.01	0.62	ปฏิบัติบ้าง

จากตาราง 7 พบว่าวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ด้านการท่องเที่ยว โดยภาพรวมวัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง ($\bar{X}=2.01, S.D.=0.62$) กิจกรรมที่วัยรุ่นใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ คือ การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น งานวัด ($\bar{X}=2.03, S.D.=0.59$) การเที่ยวชมโบราณสถาน เช่น วัด ($\bar{X}=2.02, S.D.=0.62$) และการพักผ่อนตามสวนสาธารณะ ($\bar{X}=2.00, S.D.=0.65$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน (N = 400 คน)

ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน	สรุปกิจกรรมนันทนาการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 กิจกรรมวันพิเศษ เช่น วันพ่อแห่งชาติ, วันแม่แห่งชาติ ฯลฯ	2.22	0.62	ปฏิบัติบ้าง
2 กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา, ออกพรรษา, มาฆบูชา	2.21	0.60	ปฏิบัติบ้าง
3 กิจกรรมออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เช่น แอโรบิค	2.11	0.65	ปฏิบัติบ้าง
4 กิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด	2.18	0.62	ปฏิบัติบ้าง
5 กิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาด	2.23	0.63	ปฏิบัติบ้าง
รวม	2.19	0.62	ปฏิบัติบ้าง

จากตาราง 8 พบว่าวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน โดยภาพรวมวัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง ($\bar{X}=2.19, S.D.=0.62$) กิจกรรมที่วัยรุ่นใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ 3 อันดับแรก คือ กิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาด ($\bar{X}=2.23, S.D.=0.63$) กิจกรรมวันพิเศษ เช่น วันพ่อแห่งชาติ ($\bar{X}=2.22, S.D.=0.62$) และการเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา, ออกพรรษา ($\bar{X}=2.21, S.D.=0.60$) ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยรวม (N = 400 คน)

	การใช้เวลาว่าง ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ	สรุปกิจกรรมนันทนาการ		
		\bar{X}	S.D.	สรุปแปลผล
1	ด้านเกมและกีฬา	1.99	0.65	ปฏิบัติบ้าง
2	ด้านศิลปะหัตถกรรม	1.88	0.63	ปฏิบัติบ้าง
3	ด้านงานอดิเรก	1.85	0.66	ปฏิบัติบ้าง
4	ด้านดนตรีและเพลง	2.05	0.65	ปฏิบัติบ้าง
5	ด้านการอ่าน การเขียน การพูด	2.16	0.63	ปฏิบัติบ้าง
6	ด้านการท่องเที่ยว	2.01	0.62	ปฏิบัติบ้าง
7	ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน	2.19	0.62	ปฏิบัติบ้าง
	รวมทั้งหมด	2.02	0.59	ปฏิบัติบ้าง

จากตาราง 9 พบว่าวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ โดยภาพรวม วัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง ($\bar{X}=2.02, S.D.=0.59$) กิจกรรมที่วัยรุ่นใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ 3 อันดับแรก คือ ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน ($\bar{X}=2.19, S.D.=0.62$) กิจกรรมด้านการอ่านการเขียนการพูด ($\bar{X}=2.16, S.D.=0.63$) และกิจกรรมด้านดนตรีและเพลง ($\bar{X}=2.05, S.D.=0.65$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร นำเสนอในรูปตารางและความเรียงดังปรากฏในตาราง 10 - 16

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตาม เพศ ดังนี้

กิจกรรมนันทนาการ	เพศชาย (N=210)			เพศหญิง (N=190)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 ด้านเกมและกีฬา	2.16	0.58	ปฏิบัติบ้าง	1.93	0.60	ปฏิบัติบ้าง
2 ด้านศิลปหัตถกรรม	1.85	0.64	ปฏิบัติบ้าง	1.74	0.67	ปฏิบัติบ้าง
3 ด้านงานอดิเรก	1.77	0.70	ปฏิบัติบ้าง	1.84	0.67	ปฏิบัติบ้าง
4 ด้านดนตรีและเพลง	2.16	0.65	ปฏิบัติบ้าง	2.28	0.61	ปฏิบัติบ้าง
5 ด้านการอ่าน การเขียน และการพูด	2.09	0.64	ปฏิบัติบ้าง	2.19	0.61	ปฏิบัติบ้าง
6 ด้านการท่องเที่ยว	1.95	0.55	ปฏิบัติบ้าง	2.08	0.66	ปฏิบัติบ้าง
7 ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน	2.18	0.64	ปฏิบัติบ้าง	2.26	0.60	ปฏิบัติบ้าง
รวม	2.02	0.62	ปฏิบัติบ้าง	2.04	0.63	ปฏิบัติบ้าง

จากตาราง 10 พบว่าวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ โดยภาพรวม จำแนกตามเพศ

วัยรุ่นชายใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง ($\bar{X}=2.02, S.D.=0.62$) กิจกรรมที่วัยรุ่นชายใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ 3 อันดับแรก คือ ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน ($\bar{X}=2.18, S.D.=0.64$) กิจกรรมด้านเกมและกีฬา ($\bar{X}=2.16, S.D.=0.58$) กิจกรรมด้านดนตรีและเพลง ($\bar{X}=2.16, S.D.=0.65$)

วัยรุ่นหญิงได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง ($\bar{X}=2.04, S.D.=0.63$) กิจกรรมที่วัยรุ่นหญิงใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ 3 อันดับแรก คือ ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน ($\bar{X}=2.19, S.D.=0.62$) กิจกรรมด้านการอ่าน การเขียน การพูด ($\bar{X}=2.16, S.D.=0.63$) และกิจกรรมด้านดนตรีและเพลง ($\bar{X}=2.05, S.D.=0.65$)

ตาราง 11 วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ดังนี้

กิจกรรมนันทนาการ	เพศชาย (N=210)		เพศหญิง (N=190)		t	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านเกมและกีฬา	2.16	0.58	1.93	0.60	3.767*	0.000
ด้านศิลปะหัตถกรรม	1.85	0.64	1.74	0.67	1.660	0.098
ด้านงานอดิเรก	1.77	0.70	1.84	0.67	-1.099	0.272
ด้านดนตรีและเพลง	2.16	0.65	2.28	0.61	-1.932	0.054
ด้านการอ่าน การเขียน และการพูด	2.09	0.64	2.19	0.61	-1.658	0.098
ด้านการท่องเที่ยว	1.95	0.55	2.08	0.66	-2.143*	0.033
ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน	2.18	0.64	2.26	0.60	-1.315	0.189
รวม	2.02	0.63	2.05	0.63	-0.389	0.106

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า วัยรุ่นชายกับหญิงใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร มีเพศต่างกันมีการใช้เวลาว่างแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเกมและกีฬา และการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามช่วงอายุ ดังนี้

กิจกรรมนันทนาการ	อายุ 13-15 ปี (N=144)			อายุ 16-18 ปี (N=174)			อายุ 19-21 ปี (N=82)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 ด้านเกมและกีฬา	2.09	0.56	ปฏิบัติบ้าง	2.04	0.60	ปฏิบัติบ้าง	2.01	0.67	ปฏิบัติบ้าง
2 ด้านศิลปหัตถกรรม	1.83	0.66	ปฏิบัติบ้าง	1.81	0.63	ปฏิบัติบ้าง	1.73	0.70	ปฏิบัติบ้าง
3 ด้านงานอดิเรก	1.77	0.66	ปฏิบัติบ้าง	1.80	0.71	ปฏิบัติบ้าง	1.87	0.67	ปฏิบัติบ้าง
4 ด้านดนตรีและเพลง	2.22	0.65	ปฏิบัติบ้าง	2.23	0.62	ปฏิบัติบ้าง	2.17	0.62	ปฏิบัติบ้าง
5 ด้านการอ่าน การเขียน และการพูด	2.10	0.63	ปฏิบัติบ้าง	2.17	0.61	ปฏิบัติบ้าง	2.12	0.65	ปฏิบัติบ้าง
6 ด้านการท่องเที่ยว	1.95	0.55	ปฏิบัติบ้าง	2.05	0.66	ปฏิบัติบ้าง	2.02	0.62	ปฏิบัติบ้าง
7 ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน	2.18	0.60	ปฏิบัติบ้าง	2.27	0.46	ปฏิบัติบ้าง	2.19	0.63	ปฏิบัติบ้าง
รวม	2.02	0.61	ปฏิบัติบ้าง	2.05	0.52	ปฏิบัติบ้าง	2.01	0.65	ปฏิบัติบ้าง

จากตาราง 12 พบว่าวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ โดยภาพรวม จำแนกตามช่วงอายุ 13-15 ปี ได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง ($\bar{X}=2.02, S.D.=0.61$), อายุ 16-18 ปี ได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง ($\bar{X}=2.05, S.D.=0.52$) และอายุ 19-21 ปี ได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง ($\bar{X}=2.01, S.D.=0.65$)

ตาราง 13 วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชน เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำแนกตามช่วงอายุ ดังนี้

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านเกมและกีฬา	ระหว่างกลุ่ม	0.34	2	0.17	0.466	0.628
	ภายในกลุ่ม	146.44	397	0.37		
	รวม	146.78	399			
ด้านศิลปหัตถกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.57	2	0.29	0.658	0.518
	ภายในกลุ่ม	174.21	397	0.44		
	รวม	174.78	399			
ด้านงานอดิเรก	ระหว่างกลุ่ม	0.60	2	0.30	0.632	0.532
	ภายในกลุ่ม	189.57	397	0.47		
	รวม	190.17	399			
ด้านดนตรีและเพลง	ระหว่างกลุ่ม	0.25	2	0.13	0.314	0.731
	ภายในกลุ่ม	160.38	397	0.40		
	รวม	160.63	399			
ด้านการอ่าน การเขียน การพูด	ระหว่างกลุ่ม	0.46	2	0.23	0.585	0.557
	ภายในกลุ่ม	157.69	397	0.39		
	รวม	158.15	399			
ด้านการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	0.78	2	0.39	1.029	0.358
	ภายในกลุ่ม	151.12	397	0.38		
	รวม	151.90	399			
ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	0.63	2	0.31	0.796	0.452
	ภายในกลุ่ม	157.12	397	0.39		
	รวม	157.75	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.52	2	0.26	0.640	0.539
	ภายในกลุ่ม	162.36	397	0.41		
	รวม	162.88	399			

จากตาราง 13 พบว่า วัยรุ่นจำแนกตามช่วงอายุ ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่นมีอายุต่างกันมีการใช้เวลาว่างแตกต่างกัน

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามชุมชน ดังนี้

รายการ	ชุมชนซอยพิพัฒน์ 2 (N=71)			ชุมชนแฟลตครอบครัว สถานีตำรวจนครบาล บางรัก (N=32)			ชุมชนตลาดสด เพชรพลอย (N=62)			ชุมชนซอย วัดมหาพฤฒาราม (N=44)			ชุมชนซอยสองพระ (N=90)			ชุมชนซอยหลังวัด แก้วแจ่มฟ้า(สี่พระยา) (N=67)			ชุมชนซอยสันติภาพ (N=34)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
	1 ด้านเกมและกีฬา	1.98	0.64	ปฏิบัติ บ้าง	2.15	0.44	ปฏิบัติ บ้าง	2.12	0.42	ปฏิบัติ บ้าง	2.06	0.66	ปฏิบัติ บ้าง	1.88	0.73	ปฏิบัติ บ้าง	2.16	0.53	ปฏิบัติ บ้าง	2.20	0.54
2 ด้านศิลปะหัตถกรรม	1.97	0.77	ปฏิบัติ บ้าง	1.81	0.59	ปฏิบัติ บ้าง	1.79	0.60	ปฏิบัติ บ้าง	1.90	0.74	ปฏิบัติ บ้าง	1.60	0.61	ปฏิบัติ บ้าง	1.79	0.62	ปฏิบัติ บ้าง	1.91	0.57	ปฏิบัติ บ้าง
3 ด้านงานอดิเรก	2.11	0.70	ปฏิบัติ บ้าง	1.71	0.68	ปฏิบัติ บ้าง	1.46	0.61	ปฏิบัติ บ้าง	1.81	0.69	ปฏิบัติ บ้าง	1.63	0.56	ปฏิบัติ บ้าง	1.95	0.68	ปฏิบัติ บ้าง	2.02	0.71	ปฏิบัติ บ้าง
4 ด้านดนตรีและเพลง	2.40	0.64	ปฏิบัติ บ้าง	2.03	0.64	ปฏิบัติ บ้าง	2.01	0.61	ปฏิบัติ บ้าง	2.36	0.65	ปฏิบัติ บ้าง	2.16	0.62	ปฏิบัติ บ้าง	2.31	0.58	ปฏิบัติ บ้าง	2.14	0.60	ปฏิบัติ บ้าง
5 ด้านการอ่าน การเขียน และการพูด	2.25	0.64	ปฏิบัติ บ้าง	2.15	0.62	ปฏิบัติ บ้าง	2.19	0.59	ปฏิบัติ บ้าง	1.95	0.71	ปฏิบัติ บ้าง	2.10	0.60	ปฏิบัติ บ้าง	2.14	0.60	ปฏิบัติ บ้าง	2.11	0.64	ปฏิบัติ บ้าง
6 ด้านการท่องเที่ยว	2.30	0.68	ปฏิบัติ บ้าง	1.78	0.60	ปฏิบัติ บ้าง	1.88	0.51	ปฏิบัติ บ้าง	1.90	0.67	ปฏิบัติ บ้าง	1.87	0.57	ปฏิบัติ บ้าง	2.05	0.54	ปฏิบัติ บ้าง	2.26	0.51	ปฏิบัติ บ้าง
7 ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ ชุมชน	2.39	0.59	ปฏิบัติ บ้าง	2.15	0.51	ปฏิบัติ บ้าง	1.95	0.55	ปฏิบัติ บ้าง	2.02	0.69	ปฏิบัติ บ้าง	2.23	0.67	ปฏิบัติ บ้าง	2.47	0.61	ปฏิบัติ บ้าง	2.17	0.45	ปฏิบัติ บ้าง
รวม	2.20	0.66	ปฏิบัติ บ้าง	1.97	0.58	ปฏิบัติ บ้าง	1.91	0.55	ปฏิบัติ บ้าง	2.00	0.68	ปฏิบัติ บ้าง	1.93	0.62	ปฏิบัติ บ้าง	2.12	0.59	ปฏิบัติ บ้าง	2.11	0.57	ปฏิบัติ บ้าง

จากตาราง 14 พบว่า ชุมชนที่วัยรุ่นอาศัยอยู่ ได้ใช้เวลาในการประกอบกิจกรรมนันทนาการโดยภาพรวม ปฏิบัติบ้าง จากชุมชนซอยพิพัฒน์ 2 (\bar{X} =2.20,S.D.=0.66), ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาล บางรัก (\bar{X} =1.97,S.D.=0.58) ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย (\bar{X} =1.91,S.D.=0.55), ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม (\bar{X} =2.00,S.D.=0.68), ชุมชนซอยสองพระ (\bar{X} =1.93,S.D.=0.62), ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา) (\bar{X} =2.12),(S.D.=0.59), ชุมชนซอยสันติภาพ (\bar{X} =2.11,S.D.=0.57)

ตาราง 15 วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชน เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำแนกตามชุมชน ดังนี้

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านเกมและกีฬา	ระหว่างกลุ่ม	5.41	6	0.90	2.508*	0.022
	ภายในกลุ่ม	141.37	393	0.36		
	รวม	146.78	399			
ด้านศิลปหัตถกรรม	ระหว่างกลุ่ม	6.65	6	1.11	2.591*	0.018
	ภายในกลุ่ม	168.13	393	0.42		
	รวม	174.78	399			
ด้านงานอดิเรก	ระหว่างกลุ่ม	19.89	6	3.31	7.652*	0.000
	ภายในกลุ่ม	170.28	393	0.43		
	รวม	190.17	399			
ด้านดนตรีและเพลง	ระหว่างกลุ่ม	8.16	6	1.36	3.509*	0.002
	ภายในกลุ่ม	152.47	393	0.38		
	รวม	160.63	399			
ด้านการอ่าน การเขียน การพูด	ระหว่างกลุ่ม	2.78	6	0.46	1.172	0.320
	ภายในกลุ่ม	155.37	393	0.39		
	รวม	158.15	399			
ด้านการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	13.37	6	2.23	6.325*	0.000
	ภายในกลุ่ม	138.53	393	0.35		
	รวม	151.90	399			
ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	12.98	6	2.16	5.875*	0.000
	ภายในกลุ่ม	144.76	393	0.36		
	รวม	157.74	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	9.89	6	1.65	4.233	0.052
	ภายในกลุ่ม	152.99	393	0.38		
	รวม	162.88	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 15 พบว่า วิทยาลัยประจำเขตตามชุมชนใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวิทยาลัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีการใช้เวลาว่างแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเกมและกีฬา,ด้านศิลปะหัตถกรรม,ด้านงานอดิเรก,ด้านดนตรีและเพลง,ด้านการท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน วิทยาลัยได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

เพื่อให้ทราบว่าวิทยาลัยแต่ละชุมชนใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการด้านเกมและกีฬา ด้านศิลปะหัตถกรรม ด้านงานอดิเรก ด้านดนตรีและเพลง ด้านการท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน แตกต่างกันอย่างใด ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ย การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวิทยาลัย ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ประจำเขตตามชุมชน ดังนี้

ด้านเกมและกีฬา	\bar{X}	ชุมชนซอยพิพัฒน์ 2	ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก	ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย	ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม	ชุมชนซอยสองพระ	ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา)	ชุมชนซอยสันติภาพ
		1.98	2.15	2.12	2.06	1.88	2.16	2.20
ชุมชนซอยพิพัฒน์ 2	1.98	—	-0.170*	-0.143	-0.082	0.108	-0.178	-0.220
ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก	2.15	—	—	0.027	0.088	0.278	-0.008	-0.049
ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย	2.12	—	—	—	0.061	0.251	-0.035	-0.076
ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม	2.06	—	—	—	—	0.190	-0.096	-0.137
ชุมชนซอยสองพระ	1.88	—	—	—	—	—	-0.286	-0.328
ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา)	2.16	—	—	—	—	—	—	-0.042
ชุมชนซอยสันติภาพ	2.20	—	—	—	—	—	—	—

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านศิลปหัตถกรรม	\bar{X}	ชุมชนชอยพิพัฒนา 2	ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก	ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย	ชุมชนชอยวัดมหาพฤฒาราม	ชุมชนชอยสองพระ	ชุมชนชอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สีพระยา)	ชุมชนชอยสันติภาพ
		1.97	1.81	1.79	1.90	1.60	1.79	1.91
ชุมชนชอยพิพัฒนา 2	1.97	-	0.159	0.182	0.062	0.372*	0.180	0.060
ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก	1.81	-	-	0.022	-0.096	0.212	0.021	-0.099
ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย	1.79	-	-	-	-0.119	0.190	-0.001	-0.121
ชุมชนชอยวัดมหาพฤฒาราม	1.90	-	-	-	-	0.309	0.118	-0.003
ชุมชนชอยสองพระ	1.60	-	-	-	-	-	-0.191	-0.312
ชุมชนชอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สีพระยา)	1.79	-	-	-	-	-	-	-0.121
ชุมชนชอยสันติภาพ	1.91	-	-	-	-	-	-	-
ด้านงานอดิเรก								
	\bar{X}	2.11	1.71	1.46	1.81	2.16	1.95	2.02
ชุมชนชอยพิพัฒนา 2	2.11	-	0.393	0.644*	0.294	0.479*	0.157	0.833
ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก	1.71	-	-	0.251	-0.099	0.085	-0.236	-0.310
ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย	1.46	-	-	-	-0.350	-0.165	-0.487*	-0.561*
ชุมชนชอยวัดมหาพฤฒาราม	1.81	-	-	-	-	0.184	-0.137	-0.211
ชุมชนชอยสองพระ	2.16	-	-	-	-	-	-0.321	-0.396
ชุมชนชอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สีพระยา)	1.95	-	-	-	-	-	-	-0.074
ชุมชนชอยสันติภาพ	2.02	-	-	-	-	-	-	-

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านดนตรีและเพลง	\bar{X}	ชุมชนชอยพิพัฒนา 2	ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก	ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย	ชุมชนชอยวัดมหาพฤฒาราม	ชุมชนชอยสองพระ	ชุมชนชอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา)	ชุมชนชอยสันติภาพ
		2.40	2.03	2.01	2.36	2.16	2.31	2.14
ชุมชนชอยพิพัฒนา 2	2.40	-	0.377	0.392*	0.044	0.241	0.095	0.261
ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก	2.03	-	-	0.015	-0.332	-0.135	-0.282	-0.115
ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย	2.01	-	-	-	-0.347	-0.150	-0.297	-0.130
ชุมชนชอยวัดมหาพฤฒาราม	2.36	-	-	-	-	0.197	0.050	0.216
ชุมชนชอยสองพระ	2.16	-	-	-	-	-	-0.146	-0.019
ชุมชนชอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา)	2.31	-	-	-	-	-	-	0.166
ชุมชนชอยสันติภาพ	2.14	-	-	-	-	-	-	-
ด้านการท่องเที่ยว								
	\bar{X}	2.30	1.78	1.88	1.90	1.87	2.05	2.26
ชุมชนชอยพิพัฒนา 2	2.30	-	0.528*	0.422*	0.400	0.432*	0.250	0.045
ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก	1.78	-	-	-0.105	-0.127	0.096	-0.278	-0.483
ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย	1.88	-	-	-	-0.022	-0.009	-0.172	-0.377
ชุมชนชอยวัดมหาพฤฒาราม	1.90	-	-	-	-	0.031	-0.150	-0.355
ชุมชนชอยสองพระ	1.87	-	-	-	-	-	-0.181	-0.386
ชุมชนชอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา)	2.05	-	-	-	-	-	-	-0.205
ชุมชนชอยสันติภาพ	2.26	-	-	-	-	-	-	-

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน	\bar{X}	ชุมชนซอยพิพัฒนา 2	ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก	ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย	ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม	ชุมชนซอยสองพระ	ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สีพระยา)	ชุมชนซอยสันติภาพ
		2.39	2.15	1.95	2.02	2.23	2.47	2.17
ชุมชนซอยพิพัฒนา 2	2.39	-	0.238	0.442*	0.371	0.161	-0.083	0.217
ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก	2.15	-	-	0.204	0.133	-0.077	-0.321	-0.020
ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย	1.95	-	-	-	-0.071	-0.210	-0.454*	-0.153
ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม	2.02	-	-	-	-	-0.210	-0.244	-0.057
ชุมชนซอยสองพระ	2.23	-	-	-	-	-	-0.244	0.301
ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สีพระยา)	2.47	-	-	-	-	-	-	0.301
ชุมชนซอยสันติภาพ	2.17	-	-	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำแนกตามละชุมชน ดังนี้

ด้านเกมและกีฬา พบว่า วัยรุ่นชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรักใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการแตกต่างจากชุมชนซอยพิพัฒนา 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ด้านศิลปหัตถกรรม พบว่า วัยรุ่นชุมชนซอยสองพระใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการแตกต่างจากชุมชนซอยพิพัฒนา 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ด้านงานอดิเรก พบว่า วัยรุ่นชุมชนตลาดสดเพชรพลอย,ชุมชนซอยสองพระใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการแตกต่างจากชุมชนซอยพิพัฒนา 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ด้านดนตรีและเพลง พบว่า วัยรุ่นชุมชนตลาดสดเพชรพลอยใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการแตกต่างจากชุมชนซอยพิพัฒนา 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ด้านการท่องเที่ยว พบว่า วิทยาลัยชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก,ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย,ชุมชนชอยสองพระ ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการแตกต่างจากชุมชนชอยพิพัฒนา 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน พบว่า ชุมชนชอยพิพัฒนา 2 วิทยาลัยใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการแตกต่างจากชุมชนตลาดสดเพชรพลอย และชุมชนชอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

วิทยาลัยชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ได้มีข้อเสนอแนะการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ดังนี้

ด้านเกมและกีฬา ควรจัดกีฬาชุมชนให้กับเยาวชน และจัดหาสถานที่ลานกีฬาให้มากขึ้น

ด้านดนตรีและเพลง ควรจัดการประกวดแข่งขันการร้องเพลงให้กับวิทยาลัยในชุมชน

ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน ควรประชาสัมพันธ์แจ้งให้ทราบก่อนล่วงหน้า

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการให้กับชุมชนได้อย่างถูกต้อง

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการให้กับชุมชนได้อย่างถูกต้อง

สมมติฐานในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการทดสอบสมมติฐานมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

1. การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่นที่มีเพศต่างกัน มีการใช้เวลาว่างแตกต่างกัน
2. การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่นมีอายุต่างกัน มีการใช้เวลาว่างแตกต่างกัน
3. การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่นที่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีการใช้เวลาว่างแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำนวน 7,886 คน (ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมสำนักงานเขตบางรัก: 2548)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นวัยรุ่นในชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 296) ที่ขนาดประชากร 7,886 คน ได้กลุ่มประชากร 400 คน เป็นการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถามการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ, อายุ, และ ปัจจุบันอาศัยอยู่ในชุมชน

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ได้แก่ ด้านเกมและกีฬา, ด้านศิลปะทัศนกรรม, ด้านงานอดิเรก, ด้านดนตรีและการร้องเพลง, ด้านการอ่าน การเขียนการพูด, ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 3 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ, ปฏิบัติบ้าง และไม่เคยปฏิบัติ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) แสดงข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยขอความอนุเคราะห์ต่อประธานชุมชนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประธานชุมชนเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2549

3. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โปรแกรม SPSS/PC* (Statistical Package for the Social Sciences) ตามขั้น ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้มาลงรหัส

2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติ ดังนี้

2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 มาวิเคราะห์แจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน โดยทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) สำหรับตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าพบค่าเอฟ (F-test) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

2.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 นำมาสรุปแล้วเสนอในรูปแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่นนชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปได้ ดังนี้

วัยรุ่นเป็นเพศชาย จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 และเพศหญิงจำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50

วัยรุ่นอายุระหว่าง 16-18 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 อายุระหว่าง 13-15 ปี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และอายุระหว่าง 19-21 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50

วัยรุ่นอาศัยอยู่ในชุมชนซอยสองพระจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50, ชุมชนซอยพิพัฒน์ 2 จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.75, ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา) จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.75, ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50, ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00, ชุมชนซอยสันติภาพ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50 และชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมของวัยรุ่นนชุมชนของเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ด้านเกมและกีฬา วัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้างจากเกมโทรศัพท์มือถือ, เกมคอมพิวเตอร์, และกีฬาเทนนิส

2. ด้านศิลปหัตถกรรม วัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง จากการวาดภาพด้วยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์, การวาดภาพระบายสีน้ำ และจากการปั้นดินน้ำมัน

3. ด้านงานอดิเรก วัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง จากการเลี้ยงสัตว์เลี้ยง, และจากการประดิษฐ์ของเล่น

4. ด้านดนตรีและเพลง วัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง จากการฟังรายการเพลงผ่านวิทยุ โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต (Internet), การร้องเพลง เช่น คาราโอเกะ, และการเล่นดนตรีสากล เช่น กีตาร์

5. ด้านการอ่านการเขียนการพูด วัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง จากการพูดคุยกับเพื่อน, พูดคุยผ่านโทรศัพท์ พูดคุยผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet), และอ่านหนังสือทั่วไป เช่น ท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์

6. ด้านการท่องเที่ยว วัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง จากการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น งานวัด, และการเที่ยวชมโบราณสถาน

7. ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน วัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง จากการเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาด, การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันมาฆบูชา และกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด

ผลการทดสอบสมมติฐาน

8. จากการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 พบว่า วัยรุ่นชายกับหญิงใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านเกมและกีฬา และการท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

9. จากการทดสอบสมมติฐานข้อ 2 พบว่า วัยรุ่นจำแนกตามอายุ ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

10. จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 พบว่า วัยรุ่นจำแนกตามชุมชนใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเกมและกีฬา, ด้านศิลปหัตถกรรม, ด้านงานอดิเรก, ด้านดนตรีและเพลง, ด้านการท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ด้านเกมและกีฬา วัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก ได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง อาจเป็นเพราะว่า การเล่นเกมโทรศัพท์มือถือ เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกมเพลย์สเตชันของวัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมนันทนาการจากอุปกรณ์สื่อสารสมัยใหม่ที่อำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันจากการเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ เกมเพลย์สเตชัน เพื่อการพักผ่อน สร้างความเพลิดเพลินให้กับตนเอง อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นเลือกทำกิจกรรมนันทนาการ จากอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกสมัยใหม่ ทำให้วัยรุ่นเลือกทำกิจกรรมนันทนาการตามความต้องการของตนเอง และเพื่อการพักผ่อนในเวลาว่าง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของรีซ (Reece.1954:131) ที่กล่าวว่า การเล่นเกมและกีฬา เป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน เป็นการสร้างคุณค่าต่อตนเองและสังคม ทำให้วัยรุ่นเลือกปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการในเวลาว่าง

2. ด้านศิลปะหัตถกรรม วัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง อาจเป็นเพราะว่า การวาดภาพด้วยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วัยรุ่นได้แสดงออกถึงความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อต้องการให้บุคคลอื่นยอมรับ เป็นการฝึกความชำนาญ การวาดภาพในเวลาว่าง เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด ส่งเสริม เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ให้กับวัยรุ่นที่เลือกทำกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายทางนันทนาการของ สมประสงค์ ปิ่นจินดา (2516 : 161) ที่กล่าวว่า การวาดภาพของวัยรุ่นเป็นการส่งเสริมเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และเพื่อการพักผ่อนลดความตึงเครียดทางอารมณ์ ทำให้เกิดความสุขสนาน ก่อให้เกิดประโยชน์กับตนเองและส่วนรวม

3. ด้านงานอดิเรก วัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง อาจเป็นเพราะว่า การเลี้ยงสัตว์เลี้ยง และการประดิษฐ์ของเล่น วัยรุ่นได้เลือกทำกิจกรรมนันทนาการด้วยวิธีการง่าย ๆ จากการประดิษฐ์ของเล่นที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับตนเอง และเป็นความต้องการของตนเองที่สามารถเลือกทำกิจกรรมนันทนาการได้ ซึ่งสอดคล้องกับประเภททางนันทนาการของ เอนก หงษ์ทองคำ (2542: 18) ที่กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการที่บุคคลสามารถเลือกทำด้วยความสมัครใจ เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเพื่อการพักผ่อนสร้างความรื่นเริงบันเทิงใจจากกิจกรรมนันทนาการ และยังคงสอดคล้องกับ ทฤษฎีของบัทเลอร์ (Butter.1959: 14) ที่กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการมีคุณค่าต่อมวลมนุษย์ เป็นการช่วยส่งเสริมให้กับวัยรุ่นรู้จักใช้เวลาว่างและการพัฒนาตนเองเพื่อการแสดงออกจากกิจกรรมนันทนาการได้อย่างถูกต้อง

4. ด้านดนตรีและเพลง วัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง อาจเป็นเพราะว่า การร้องเพลงคาราโอเกะ,การฟังรายการเพลงผ่าน วิทยุ โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต และการเล่นดนตรีสากล วัยรุ่นรู้จักสร้างความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินให้กับตนเอง

อันเนื่องมาจากปัจจุบันมีสิ่งอำนวยความสะดวกจากอุปกรณ์ทางดนตรีที่สามารถเลือกปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการได้ ทำให้วัยรุ่นกล้าที่จะแสดงออกถึงความสามารถในการร้องเพลงและการเล่นดนตรี เป็นการใช้เวลาร่วมกันได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องทฤษฎีของ บัทเลอร์ (Butler, 1959: 14) ที่กล่าวว่า การทำกิจกรรมนันทนาการเป็นการแสดงออกถึงความสามารถในการพัฒนาตนเองเป็น การใช้เวลาร่วมกันในทางที่ดี เป็นวิธีหาความสุขที่สามารถช่วยให้เกิดความสมดุลในชีวิตต่อตนเอง และยังคงคล้องกับทฤษฎีของ เจ บี แนช (Jay B. Nash) ที่กล่าวว่า นันทนาการเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ดี ก่อให้เกิดคุณค่าต่อตนเองและส่วนรวม จากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่วัยรุ่นสามารถเลือกทำด้วยความสมัครใจ เป็นการเปิดโอกาสให้วัยรุ่นกล้าที่จะแสดงออกตามความพอใจ และตามความต้องการที่จะเลือกทำกิจกรรมนันทนาการได้

5. ด้านการอ่านการเขียนการพูด วัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง อาจเป็นเพราะว่า การอ่าน การเขียน การพูด และด้วยการพูดคุยกับเพื่อน การใช้เวลาร่วมกันของวัยรุ่นเลือกทำกิจกรรมนันทนาการตามความสมัครใจ จากสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทำให้วัยรุ่นพบปะพูดคุย มากกว่าการอ่าน และการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ นูเมเยอร์ (Neumeyer) ที่กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่บุคคลหรือคณะบุคคลสามารถเลือกทำกิจกรรมนันทนาการได้ และสามารถสร้างความเพลิดเพลินให้กับทุกๆ คนได้

6. ด้านการท่องเที่ยว วัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง อาจเป็นเพราะว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น งานวัด และการพักผ่อนตามสวนสาธารณะ วัยรุ่นชุมชนเขตบางรักต้องการสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับความหมายทางนันทนาการของ บันเทิง เกิดปรานค์ (2543: 75) ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับชีวิต สร้างความประทับใจ และส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม และวัยรุ่นสามารถเลือกที่จะทำกิจกรรมนันทนาการได้ อันเนื่องมาจากสถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่ไกลจากชุมชน และสามารถทำได้ในเวลาว่างได้

7. ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน วัยรุ่นชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ได้ใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติบ้าง อาจเป็นเพราะว่า การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษาวัน ออกพรรษา, การรณรงค์รักษาความสะอาด และกิจกรรมออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เป็นกิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร และศูนย์บริการสาธารณะสุข 23 (สี่พระยา) ทำให้กิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน มีวัยรุ่นเข้าร่วมทำกิจกรรมนันทนาการจากการประชาสัมพันธ์ของประธานชุมชน

ทดสอบสมมติฐาน

8. ผลการทดสอบสมมติฐาน จำแนกตามเพศ วัยรุ่นชายและหญิงใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า การส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการในชุมชน และอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนให้วัยรุ่นรู้จักใช้เวลาว่างในปัจจุบัน สามารถเลือกทำกิจกรรมนันทนาการได้ จากสิ่งอำนวยความสะดวก ตามความต้องการของวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการ

ของวัยรุ่น อำไพ อินฟ้าแสง (2542: 17) กล่าวว่า ौरว่า ความต้องการของวัยรุ่น เป็นความต้องการที่เป็นอิสระ เป็นส่วนตัว เป็นตัวของตัวเอง เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นเลือกทำกิจกรรมนันทนาการตามความพอใจ และความสมัครใจของตน และยังพบว่าเด็กวัยรุ่นใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันบ้างในด้านเกมกีฬา และการท่องเที่ยว อาจเป็นเพราะว่า วัยรุ่นมีสรีระทางกายภาพไม่เหมือนกัน มีความแตกต่างทางด้านจิตทำให้วัยรุ่นเลือกทำกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

9. ผลการทดสอบสมมติฐาน จำแนกตามอายุ วัยรุ่นใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ ในช่วงอายุของวัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ และความต้องการไม่แตกต่างกัน การเลือกทำกิจกรรมนันทนาการขึ้นอยู่กับกลุ่มเพื่อน และการเลียนแบบคนมีชื่อเสียง เช่น ดารา อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นเลือกทำกิจกรรมนันทนาการตามสมัยนิยม เพื่อต้องการแสดงออกให้บุคคลอื่นรับรู้ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายการกล้าแสดงออกของวัยรุ่นที่ สุพัตรา สุภาพ (2541: 40) กล่าวว่า การกล้าแสดงออกของวัยรุ่น จะได้จากการจดจำเลียนแบบคนมีชื่อเสียง และจากดาราที่ตนเองชื่นชอบ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นเลือกทำกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

10. ผลการทดสอบสมมติฐาน จำแนกตามชุมชน วัยรุ่นใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าวัยรุ่นในแต่ละชุมชนใช้เวลาว่าง ด้านเกมและกีฬา,ด้านศิลปะหัตถกรรม, ด้านงานอดิเรก, ด้านดนตรีและเพลง, ด้านการท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ชุมชนในเขตบางรักมีขนาดพื้นที่และบริเวณในการประกอบกิจกรรมนันทนาการไม่เหมือนกัน และบางชุมชนเป็นย่านธุรกิจ ทำให้วัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนเลือกทำกิจกรรมนันทนาการ ไม่เหมือนกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดกีฬาชุมชนให้กับเยาวชน และจัดหาสถานที่ลานกีฬาให้มากขึ้น
2. ควรจัดการประกวดการแข่งขันการร้องเพลงให้กับวัยรุ่นในชุมชน
3. ควรประชาสัมพันธ์แจ้งให้ทราบก่อนล่วงหน้า

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรทำการศึกษาการใช้เวลาว่างของวัยรุ่นชุมชนชานเมือง
2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการใช้เวลาว่างของวัยรุ่นชุมชนชานเมืองและวัยรุ่นชุมชนเมือง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองวิชาการและแผนงานสำนักพัฒนาชุมชนกรุงเทพมหานคร. (2544). *ข้อมูลชุมชน* กรุงเทพฯ. จิรัชยา จิรธรรมกุล. (2544). *ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการนำเด็กเข้ารับการกระตุ้นพัฒนาการของผู้เลี้ยงดู*. วิทยานิพนธ์ (ศศ. ม). สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ฉลอง อินทรีย์ และคณะ. (2527). *รายงานการวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการการของวัยรุ่นไทย*. กรุงเทพฯ: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชีพ เยาวพัฒน์. (2543). *นันทนาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2523). *การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงใจ สิทธิไชย. (2521). *การศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต, (ศศ. ม.). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ด่างค้ววิทย์ แสงศรีเรือง. (2542). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางสังคม การบรรลุลูกตามขั้นพัฒนาการ และการปรับตัวทางสังคม ของวัยเด็กตอนกลางในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ณภัทร อังคะสุพลา. (2546). *ภาพลักษณ์แห่งตน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่ชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (สาขาวิชาสุขภาพจิต). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธนภัทร น้อยศิริ. (2547). *ความพึงพอใจในการบริการกิจกรรมนันทนาการของสมาชิกศูนย์ฝึกกีฬาเฉลิมพระเกียรติ*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บัญญัติ เกิดปรารงค์และคณะ. (2543). *นันทนาการ*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- บุญธรรม พูนทรัพย์. (2539). *สังคมศึกษา 1*. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาวิชาการ (2535) จำกัด.
- บุญยิ่ง เจริญยิ่งและดวงเดือน เลขยานนท์. (2510). *การวิเคราะห์นวนิยายที่อยู่ในความสนใจของบุคคลในวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: วารสารจิตวิทยา, โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2533, มกราคม - กุมภาพันธ์). *นักบริหารกับสิ่งที่ทำให้สูญเสียเวลา*. วารสารข้าราชการ.

- ปัทมา จิตปรีดากร.(2547). *สภาพปัญหาการใช้เวลาว่างของประชาชนในชุมชนแออัด คลองลำปึก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ วท. ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประไพ เจนตง. (2541). *การศึกษาสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การสนับสนุนทางสังคม การบรรลุลงานตามขั้นพัฒนาการ และพฤติกรรมพลเมืองดีของเด็กตอนกลางในภาคตะวันตก*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร
- ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตบางรัก. (2548). *ข้อมูลชุมชนเขตบางรัก*. กรุงเทพฯ.
- มายาวิ สมบุญ. (2535). *การศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนันทบุรี*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มารศรี สีมารวงศ์พันธุ์. (2546). *พฤติกรรมการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของวัยเด็กตอนปลาย และวัยรุ่นตอนต้นที่ร้านเกมย่านรัชดาภิเษก และความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยิ่งยง ยุทธศักดิ์. (2539). *พฤติกรรมทางสังคมของเด็กที่มีลักษณะครอบครัวและสัมพันธภาพในครอบครัวต่างกัน*. ปรินญานิพนธ์ (วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัชณี ขวัญบุญจัน,และคณะ. (2547). *สุขศึกษาและพลศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- วุฒินี กมลภัทรากูร. (2546). *กรอบความเป็นส่วนตัว ความขัดแย้ง และสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดากับบุตรวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัน สังข์สะอาด. (2505). *การสำรวจการใช้เวลาว่างของนักเรียนในโรงเรียนวิสามนัญศึกษาและอาชีวศึกษา ในจังหวัดพระนครและธนบุรี*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). วิทยาลัยวิชาการศึกษา,กรุงเทพฯ: ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วาสนา คุณนาอภิสิทธิ์. (2541, สิงหาคม). *สมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ*. วารสารกีฬา. 33:13-16.
- _____. (2523). *การใช้เวลาว่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- วิจิตร ละออศรี. (2529). *การศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดพิษณุโลก*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สังัด แสนทวิสุข. (2505). *การสำรวจความสนใจทางกีฬาของเด็กวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: การวิจัยทางการศึกษาเล่มที่ 8 โรงพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ.
- สุดา ชั้นไพศาลศิลป์. (2543). *การเปรียบเทียบการเลือกของเล่นของเด็กชายอายุ 5 ปี ที่พ่อแม่มีบทบาททางเพศต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ). บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัตรา สุภาพ. (2541). *ปัญหาสังคม*. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สิริลักษณ์ เอี่ยมสำอางค์. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การบรรลุงานตามขั้นพัฒนาการและพฤติกรรมที่ตนเองของวัยเด็กตอนกลางในกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2535). *นันทนาการชุมชนและโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมประสงค์ ปิ่นจินดา, และคณะ. (2516). *คู่มือการศึกษาวิชาการพัฒนาการเด็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์มณฑล.
- สายพิน พชรพร. (2544). *ผลการจัดกิจกรรมสนทนาปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย*. ปรินญาณิพนธ์ ปศ. ม. (วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เอนก หงษ์ทองคำ. (2542). *นันทนาการกับสังคม*. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ: คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัศวิน มณีอินทร์. (2547) *การศึกษาการใช้เวลาว่างของนิสิตที่พักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อำไพ อินฟ้าแสง. (2542). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: ภาคจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- Blair, Glenn Myers. (1964). *Psychology of Adolescence for Teacher*, New York: McMillan Co.
- Brightbill, Charles K. (1961). *Man and Leisure : A Philosophy of Recreation*, New York: Prentice Hall.
- Brown, Kathy Ann. (1995, May). Measuring Elementary School Teachers' Job Satisfaction, Perceived amount of Leisure, and Leisure Satisfactor, *Dissertation Abstracts International*. 55(11): 3413 – A.
- Butler, George D. (1967). *Introduction to Community Recreation*, New York: McGraw Hill.

- Crow, Lester D and Crow, Alice. (1955). *Child Psychology*, New York, Barnes & Noble, Inc.,
- Durost, W.N. (1932). *children's collecting activity related to social ctors*, Teacher Collecting
Contribute Educational. No.537
- Fox, J.E., (1934). Leisure-time social backgrounds in a suburban community, *Journal of
Educational Sociology*. PP.493-503
- Hood, Colleen deyell. (1993, March). Family Functioning and Adolescent Leisure Patterns,
Dissertation Abstracts International.,53(9): 3363 Dai-A
- Hurlock, E.B.(1949). *Adolescent Development* New York, McGraw-Hill Book company.
_____. (1949) *child Developmet*, New York, McGraw-Hill Book company.
- Kivel, Beth Dana (Dai-A 57/03: p.1322; Sep, 1996). In on The Outside, Out on The Inside:
Lesbian/Gay/Bisexual, *Dissertation Abstracts International*.
- Nash, jay B. (1959). *The Philosophy of Recreation and Leisur*. St.Louis: G.U. Mosby Co.,
Plato cited by Edith L. Ball and Robert E. Ciprino, *Leisure Services Preparation*,
(N.J.: Prentice-Hall Inc., Englewood cliffs,1978) P. 3.
- McDowell, Linda Lee Goette. (1996). Leisure Recreation Preferences and Practices Among
Adolescents wits and Without Mental Retardation, *Disertation Abstracts
International*. 56(11): 435-A.
- O' Brien, C.C. (1953). The role of music in guiding the children, *Educational*. PP. 23
- Raymore, Leslie Ann. (1995). The Tradition from Adolescence to young Adulthood:
Predictors of Leisure Behavior, *Disertation Abstracts International*. 50(11): 343 -A.
- Reece, L.H. (1954). The play needs of children ang 6 to 12. *Marriage Family Living*
PP. 131 - 134
- Watson, James Franklin. (1997). The Impact of Lesure Attitude and Motivation on the
Physical Recreation Leisure Participation time of college students. *Disertation
Abstracts International*. 43(30): 11-A.
- Whitley, M.T. (1929). Children's Interest in Collecting,. *Journal Educational Psychology*.
PP 249-261.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น
ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น
ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ
2. การตอบแบบสอบถามนี้ ไม่เป็นผลเสียใดๆ ต่อท่านแต่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการให้กับวัยรุ่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป

ขอขอบคุณทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้ ที่กรุณาอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

(นายสมชาย ไวยากรณ์)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

13 - 15 ปี 16 - 18 ปี 19 - 21 ปี

3. ปัจจุบันอาศัยอยู่ในชุมชน

ชุมชนซอยพิพัฒน์ 2 ชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก
 ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม
 ชุมชนซอยสองพระ ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา)
 ชุมชนซอยสันติภาพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ ของท่านมากที่สุด หรือ เติมข้อความที่ท่านต้องการตอบลงในช่องว่างที่กำหนดให้ โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ

- 1 ข้อใดเป็นข้อที่ท่านปฏิบัติเป็นประจำ โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องปฏิบัติเป็นประจำ
- 2 ข้อใดเป็นข้อที่ท่านปฏิบัติบ้าง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องปฏิบัติบ้าง
- 3 ข้อใดเป็นข้อที่ท่านไม่เคยปฏิบัติ โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องไม่เคยปฏิบัติ

การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของวัยรุ่น ชุมชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

<u>ด้านเกมกีฬา</u>	ระดับการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ		
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ้าง	ไม่เคยปฏิบัติ
1 วิ่ง			
2 ว่ายน้ำ			
3 แบดมินตัน			
4 เทนนิส			
5 เทเบิลเทนนิส			
6 ชีจี้กรยาน			
7 บาสเกตบอล			
8 ฟุตบอล			
9 หมากรูก หรือ หมากฮอรัส			
10 เกมคอมพิวเตอร์			
11 เกมเพย์สเตชัน (Game Pay Station)			
12 เกมโทรศัพท์มือถือ			
<u>ด้านศิลปหัตถกรรม</u>	ระดับการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ		
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ้าง	ไม่เคยปฏิบัติ
13 การปั้น เช่น ดินน้ำมัน, ดินเหนียว			
14 การวาดภาพระบายสี ด้วยสีน้ำ, สีเทียน ฯลฯ			
15 การวาดภาพ ด้วยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์			
<u>ด้านงานอดิเรก</u>	ระดับการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ		
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ้าง	ไม่เคยปฏิบัติ
16 การสะสมของที่ระลึก เช่น ของชำร่วย			
17 การสะสมของหายาก เช่น แสตมป์, ธนบัตร, พระเครื่อง ฯลฯ			
18 การประดิษฐ์ของเล่น			
19 การเลี้ยงสัตว์เลี้ยง			

<u>ด้านดนตรีและเพลง</u>	ระดับการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ		
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ้าง	ไม่เคยปฏิบัติ
20 การร้องเพลง เช่น คาราโอเกะ			
21 การเล่นดนตรีสากล เช่น กีตาร์, ฯลฯ			
22 การเล่นดนตรีไทย เช่น เป่าขลุ่ย, ฯลฯ			
23 การฟังรายการเพลงผ่าน วิทยุ, โทรทัศน์, อินเทอร์เน็ต (Internet)			
<u>ด้านการอ่าน การเขียน การพูด</u>	ระดับการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ		
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ้าง	ไม่เคยปฏิบัติ
24 อ่าน ทบทวนบทเรียน			
25 อ่าน หนังสือทั่วไป เช่น ท่องเที่ยว, ประวัติศาสตร์ ฯ			
26 อ่าน หนังสือพิมพ์ เช่น ข่าวกีฬา, ข่าวประจำวัน ฯ			
27 อ่าน หนังสือการ์ตูน			
<u>ด้านการอ่าน การเขียน การพูด</u>	ระดับการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ		
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ้าง	ไม่เคยปฏิบัติ
28 เขียน บันทึกประจำวัน			
29 พูดคุยผ่านโทรศัพท์			
30 พูดคุยผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet)			
31 พูดคุยกับเพื่อน			
<u>ด้านการท่องเที่ยว</u>	ระดับการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ		
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ้าง	ไม่เคยปฏิบัติ
32 ชมโบราณสถาน เช่น วัด, พิพิธภัณฑ์			
33 วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น งานวัด, ไหว้ศาลเจ้า			
34 การพักผ่อนตามสวนสาธารณะ			

กิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน	ระดับการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ		
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ้าง	ไม่เคยปฏิบัติ
35 กิจกรรมวันพิเศษ เช่น วันพ่อแห่งชาติ,วันแม่แห่งชาติ ฯลฯ			
36 กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา,ออกพรรษา,มาฆะบูชา ฯลฯ			
37 กิจกรรมออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เช่น แอโรบิค ฯลฯ			
38 กิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด			
39 กิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาด			

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านเกมและกีฬา

.....

2. ด้านศิลปหัตถกรรม

.....

3. ด้านงานอดิเรก

.....

4. ด้านดนตรีและเพลง

.....

5. ด้านการอ่าน การเขียน การพูด

.....

6. ด้านการท่องเที่ยว

.....

7. ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน

.....

ภาคผนวก ข
ประวัติและรายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นายจุมพล ลัมพาทิวัฒน์
ตำแหน่ง อาจารย์ (หัวหน้าภาควิชาสันตนาการ)
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ นางสุภารัตน์ วรทอง
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ นายชัยโรจน์ สายพันธุ์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ชื่อ นายวิเชียร บุญยะโสมะ
ตำแหน่ง ประธานชุมชน แฟลตครอบครัว สน.บางรัก
สถานที่ทำงาน สถานีตำรวจนครบาลบางรัก กรุงเทพฯ
5. ชื่อ นายเอี่ยม ตรุษสงชัย
ตำแหน่ง ประธานปรึกษาอาวุโสชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา)
สถานที่ทำงาน ชุมชนซอยหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา) บางรัก กรุงเทพฯ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	สมชาย ไวยากรณ์
วันเดือนปีเกิด	16 พฤศจิกายน 2519
สถานที่เกิด	อ.ลำปลายมาศ จ. บุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	476 ถนนสีพระยา แขวงมหาพฤฒาราม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500
ตำแหน่งหน้าที่งานปัจจุบัน	บริหารงานทั่วไป
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	Speed World L.,td. (Speed SPK) 723 อาคารศุภาคาร ชั้น L ถนนเจริญนคร เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	จากประถมศึกษา (ป.6) โรงเรียนบ้านवानเขื่อนค้อวิทยา อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์
พ.ศ. 2539	จากมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบาลีชาติศึกษา เขตพระนคร กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2542	จากมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2544	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) การบัญชี จากโรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2546	บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ. บ.) การตลาด จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2547	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ. บ.) สารนิเทศทั่วไป จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
พ.ศ. 2549	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วท. ม.) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ